

Begaj takohet me Kamberin,
diskutojnë për sfidat e
shqiptarëve në Luginën e
Preshevës I FAQE 3

Na ndiqni edhe në:

www.epokaere.com

facebook.com
Gazeta "Epoka e re"

ABBRUCH GMBH
www.awr-abbruch.de

OSMANI: S'MUND TË BLOKOHET SHTETI PËR NJË NËNKRYETAR TË LISTËS SERBE I FAQE 4-5

Presidentja e Kosovës, Vjosa Osmani, ka njoftuar se ka dorëzuar në Gjykatën Kushtetuese komentet lidhur me rastin e nënkryetarit serb të Kuvendit. Osmani në një konferencë për

medie ka thënë se nuk mund të bllokohet shteti për një nënkryetar të Listës Serbe, e cila është duke insistuar se kjo pozitë u takon vetëm atyre. "Po synohet që për një nënkryetar të bllokohet

shteti në tërësi, e një shtet pa institucione është shtet i dështuar. Është detyrë që të bllokojmë çdo synim për të arritur synimin e dështimit të Kosovës", ka deklaruar Osmani

AKTUALE

'DRITË PËR KOMUNAT', MË 13
SHTATOR AAK-JA HAP FUSHATËN
PËR ZGJEDHJET LOKALE F. 3

USHTARËT E FSK-së TRAJNOHEN
PËR MBIJETESË NË UJË F. 5

KRYEQYTETIT I SHTOEN
90 AUTOBUSË TË RINJ F. 7

URAN ISMAILI PARAQET KARTËN
24\7 PËR TRANSPORT PUBLIK
FALAS PËR QYTETARËT E
PRISHTINËS F. 7

MINISTRIA E ARSIMIT NJOFTON PËR
SUBVENCIONIM TË LIBRAVE
SHKOLLORË PËR NXËNËSIT SHQIPTARË
NGA RAJONET JASHTË KOSOVËS F. 7

EKONOMI

NËNSHKRUHET MARRËVESHJE
NJËMILIONËSHE PËR ENERGJI TË
PASTËR F. 8

PROTESTOJNË PUNËTORËT
TEKNIKË TË SEKTORIT PRIVAT,
KËRKOJNË RITJE PAGASH F. 8

SPORT

KOSOVA ANKOHET NË UEFA PËR
SHKAK TË SPANJËS F. 10

**ABDIXHIKU
KËRKON
MBËSHTETJEN
E GREQISË
PËR INTEGRIMIN
E KOSOVËS
NË BE F. 5**

**AMBASADA
GJERMANE BËN
THIRRJE PËR
PËRMBAJTJE
NGA SULMET
NDAJ GJYKATËS
KUSHTETUESE
TË KOSOVËS F. 5**

RENOVA
PUTZ
Magedoni
Xhepçisht - Tetovë
Gurëz-Ferizaj
Tel: +389 44 487 300; +389 44 487 009
+389 44 487 755
Fax: +389 44 487 200
Mob: +377 44 501 289
E-mail: renova@ml.net.mk

PRINCESHA
GROUP SH.P.K.
NDËRTIM
PROJEKTIM
SHITJE
INFO: 049-111-101,
044-511-177
www.princesha-ks.com

Bunjamini
FABRIKA E LLAQEVE
044/256-051
044/367-061
028/532-617
MITROVICË
STYROKOL · BUNJAKOL · CUROFASADË

**Kolegji
BIZNESI**
www.kolegji.biznesi.com
info@kolegji.biznesi.com
038 500 878 | 045 500 878
044 500 878 | 049 500 878

SIGMA
VIENNA INSURANCE GROUP
SIGMA INTERALBANIAN VIENNA INSURANCE GROUP SHA
DEGA KOSOVË
Rruga "Pashko Vasa", p.n Prishtinë, Kosovë,
Tel: +381 (0)38 246 301 Fax: +381 (0)38 246 302,
E-mail: info@sigma-ks.net | www.sigma-ks.net

INFINITY
Digital Agency
Endrit Shaqiri
+38344685122
Internet Website,
Marketing...

MACRONI PËRBALLET ME ZGJEDHJE TË VËSHTIRA NË KËRKIM TË KRYEMINISTRIT TË ARDHSHËM

PARIS, 9 SHTATOR - Presidenti francez Emmanuel Macron nuk e ka shumicën në një parlament të fragmentuar dhe të përçarë dhe nuk ka një mundësi të lehtë, ndërsa kërkon një kryeministër të ri për ta zëvendësuar Francois Bayroun. Në qendër të mendimit të presidentit do të jetë se kush mund t'i kapërcejë përçarjet në Asamblenë Kombëtare dhe të miratojë një buxhet për vitin 2026. Me zgjedhjet presidenciale që po afrohen në vitin 2027, ka pak nxitje për kundërshtarët e Macronit për t'ia bërë jetën e lehtë.

Sebastien Lecornu, ministër në largim i Mbrojtjes

Sebastien Lecornu, 39 vjeç, ishte në garë për t'u bërë kryeministër dhjetorin e kaluar përpara se Bayrou ta bindte presidentin në minutën e fundit se ai ishte në pozicionin më të mirë për të krijuar konsensus për një buxhet. Lecornu është larguar nga partia konservatore Les Republicains për t'u bashkuar me lëvizjen politike të qendrës së Macronit kur presidenti ishte zgjedhur për herë të parë në vitin 2017. Pesë vjet më vonë ai ka drejtuar fushatën e rizgjedhjes së Macronit. Lecornu ka hyrë në politikë duke bërë fushatë për ish-presidentin Nicolas Sarkozy kur

ky ishte 16 vjeç. Ai ishte bërë kryetar bashkie i një qyteti të vogël në Normandi kur kishte mbushur 18 vjeç dhe më pas këshilltari më i ri qeveritar i Sarkozyt në moshën 22-vjeçare. Zyrtarët e partisë së ekstremit të djathtë, Tubimi Kombëtar, të Marine Le Pen, kanë thënë se mund t'i japin mbështetje me kusht Lecornut. Një darkë diskrete Le Pen-Lecornu në prill 2024, e konfirmuar nga një burim i njohur me takimin, kishte shkaktuar zemërim në të majtën, shkruan "Reuters".

Catherine Vautrin, ministre në largim e Punës

Një veterane e Les Republicains, Catherine Vautrin është emëruar ministre e Punës në qeverinë e Francois Bayrou. Kthimi i saj në politikën e vijës së parë ka shënuar një lëvizje të Macronit për të zgjeruar tërheqjen e qeverisë së tij mes tensioneve sociale në rritje dhe dinamikave parlamentare të fragmentuara, dhe për të forcuar marrëdhëniet midis bllokut qendror në pushtet dhe konservatorëve tradicionalë. Vautrin, 65 vjeç, më parë ka shërbyer si ministre nën ish-presidentin konservator Jacques Chirac. Ajo është përmendur si një kandidate e mundshme për kryeministre në vitin 2022

përpara se Macroni t'ia dorëzonte detyrën Elisabeth Borne.

Eric Lombard, ministër në largim i Financave

Eric Lombard, 67 vjeç, ka shërbyer si ministër i financave nën Francois Bayrou gjatë një periudhe turbulencash politike dhe fiskale. Një ish-bankier dhe këshilltar i ministrit socialist të Financave, Michel Sapin në vitet 1990, Lombard e ka pozicionuar veten si një ndërmjetës pragmatik midis blloqeve politike të përçara në Asamblenë Kombëtare. Ai ka marrëdhënie të mira me udhëheqësit socialistë. Edhe pse Lombard ka mbikëqyrur planet për një plan reduktimi të deficitit prej 44 miliardë eurosh që përfshinte

rritje të taksave dhe shkurtime të shpenzimeve në buxhetin e vitit 2026, ai ka pranuar se çdo qeveri e re do të duhet të zvogëlojë në mënyrë të pashmangshme ambiciet e tij për kursime në mënyrë që të miratohet nga parlamenti. Lombard i ka thënë "Financial Times" se ishte kundër taksave të reja mbi biznesin, por nuk përjashtoi më shumë taksa mbi të pasurit. Ai ka hedhur poshtë çdo ide se po krijohet një krizë borxhi në stilin e Greqisë.

Pierre Moscovici, kryetar i Auditorit Publik

Pierre Moscovici, 67 vjeç, është një figurë politike dhe ekonomist i shquar francez, i cili aktualisht shërben si president i Cour des

Comptes, institucioni kryesor i auditimit në Francë. Moscovici ishte ministër i Financave nga viti 2012 deri në vitin 2014, duke mbikëqyrur reagimin e presidentit François Hollande ndaj krizës së eurozonës. Ai ishte detyruar të anulonte disa rritje taksash pas një reagimi të ashpër kundër tyre. Më vonë ai ishte komisionar evropian për Çështjet Ekonomike dhe Financiare, Taksat dhe Doganat nga viti 2014 deri në vitin 2019, duke mbrojtur një disiplinë të fortë fiskale në të gjithë BE-në. Moscovici ka qenë i zëshëm në lidhje me deficitin buxhetor në rritje të Francës, duke thënë në korrik se ai përbënte një "rrezik vdekjeprurës" për stabilitetin ekonomik të vendit.

Bernard Cazeneuve, ish-kryeministër socialist

Bernard Cazeneuve, 62 vjeç, është një politikan socialist me përvojë të gjatë, i respektuar gjerësisht për sjelljen e tij të qetë dhe aftësitë e menaxhimit të krizave. Ai ishte kryeministër nga dhjetori 2016 deri në maj 2017 nën presidentin Hollande. Përpara kësaj, ai ishte ministër i brendshëm, duke mbikëqyrur reagimin e sigurisë së Francës ndaj sulmeve të Parisit në vitin 2015 dhe sulmit me kamion në Nicë në vitin 2016.

MJEKËT ZVICERANË HYJNË NË GREVË URIE PËR GAZËN

BERN, 9 SHTATOR - Mjekët zviceranë kanë filluar një protestë urie jashtë parlamentit për shkak të luftës në Gaza, duke i bërë presion Bernit që të mbajë një qëndrim më kritik ndaj trajtimit të enklavës palestineze nga Izraeli. Zvicra ka dënuar disa veprime izraelite në konflikt, siç është

sulmi ndaj një spitali muajin e kaluar, por është përmbajtur nga hapat më të fortë të kërkuar nga protestuesit, siç është vendosja e sanksioneve ndaj Izraelit ose njohja e një shteti palestinez. Mjekët janë regjistruar për të protestuar jashtë parlamentit në çifte, të veshur me stetoskopë dhe

mantel të spërkatur me gjak të rremë, duke bërë me radhë agjërime 24-orëshe në një sistem stafetash gjatë gjithë seancës parlamentare të shtatorit. "Një mantel i bardhë dikur të mbronte. Sot, nëse do të shpëtosh jetën tënde, e heq, dhe kjo është e patolerueshme që ne nuk po

reagojmë ndaj kësaj", tha profesori Pietro Majno-Hurst, kirurg dhe anëtar i Punëtorëve të Kujdesit Shëndetësor Zviceran Kundër Gjenocidit. Protesta vjen pas veprimeve në universitetet zvicerane dhe protestave të tjera në fundjavë, ndërsa uria godet pjesë të Gazës.

PRESIDENTI POLAK: PUTINI ËSHTË I GATSHËM TË PUSHTOJË SHTETE TË TJERA

HELSINKI, 9 SHTATOR - Presidenti rus Vladimir Putin është i gatshëm të pushojë shtete të tjera pas vendimit të tij për ta nisur konfliktin në Ukrainë. Kështu ka deklaruar presidenti polak, Karol Nawrocki. "Ne nuk u besojmë qëllimeve të mira të Vladimir Putinit", ka thënë Nawrocki gazetarëve gjatë një konference të përbashkët për media me homologun finlandez, Alexander Stubb në Helsinki. Polonia dhe Finlanda ndajnë kufi me Rusinë dhe që të dyja janë anëtare të NATO-s. Ato janë gjendur në situatë të vështirë nga pushtimi rus i Ukrainës. "Derisa presim për paqe afatgjatë, paqe

të përhershme, që është e nevojshme për rajonet tona, ne besojmë se Putini po ashtu është i gatshëm të pushtojë shtete të tjera. Prandaj ne po i zhvillojmë forcat tona të armatosura, ne po zhvillojmë partneritetin tonë dhe raportet tona", ka thënë presidenti i Polonisë, duke mos dhënë detaje për ndonjë masë konkrete. Ai ka thënë se "arkitektura e sigurisë" në rajon ka ndryshuar dhe se presidenti amerikan, Donald Trump, është "i vetmi udhëheqës i botës së lirë" i cili mund ta detyrojë Putinin që të negociojë. Javën e kaluar Trumpi ka ofruar që të dërgonte më shumë trupa

në Poloni, teksa e kishte pritur Nawrockin në Shtëpinë e Bardhë. Stubb, ndërkaq, në muajt e fundit ka bisedar rregullisht me Trumpin, teksa fuqitë evropiane po kërkojnë që të ndalet lufta në Ukrainë. "Ne po tentojmë të shpjegojmë se Putinit nuk mund t'i besohet, se Putini po luan me taktikat e tij të zakonshme të zvarritjes, ka thënë Stubb. Shqetësime të ngjashme ka ngritur edhe kancelari gjerman, Friedrich Merz, i cili në fillim të javës, ka thënë se "plani imperialist i Putinit nuk do të përfundojë me pushtimin e Ukrainës", por se ky plan është vetëm fillimi.

Abdixhiku kërkon mbështetjen e Greqisë për integrimin e Kosovës në BE

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Kryetari i Lidhjes Demokratike të Kosovës (LDK), Lumir Abdixhiku, ka pritur të martën në takim shafen e Zyrës Ndërlidhëse të Greqisë në Kosovë, Heleni Vakali. Gjatë takimit është diskutuar për zhvillimet e fundit politike në vend si dhe për qëndrimet e LDK-së rreth situatës aktuale.

Abdixhiku ka ritheksuar rëndësinë e forcimit të marrëdhënieve ndërmjet Kosovës dhe Greqisë si dhe avancimin e bashkëpunimit në fusha me interes të ndërsjellë. Po ashtu, Abdixhiku ka vlerësuar rolin e Greqisë si një shtet anëtar i Bashkimit Evropian (BE) dhe si partner i rëndësishëm rajonal, duke theksuar se

Kosova ka nevojë për mbështetjen e Greqisë në proceset integruese evropiane dhe në forcimin e subjektivitetit ndërkombëtar të saj. “LDK mbetet e përkushtuar për thellimin e këtij bashkëpunimi në shërbim të stabilitetit dhe zhvillimit të qëndrueshëm në rajon”, ka njoftuar LDK-ja.

BEGAJ TAKOHET ME KAMBERIN, DISKUTOJNË PËR SFIDAT E SHQIPTARËVE NË LUGINËN E PRESHEVËS

TIRANË, 9 SHTATOR - Presidenti i Shqipërisë, Bajram Begaj, ka pritur në takim deputetin e vetëm shqiptar në Kuvendin e Serbisë, Shaip Kamberi. Në këtë takim është biseduar për sfidat dhe problematikat me të cilat përballen shqiptarët në Luginën e Preshevës. Kamberi në “Facebook” ka shprehur shqetësimin e tij për provokimet e fundit në Bujanoc, duke kërkuar një vëmendje më të madhe nga shteti shqiptar. Ai ka nënvizuar rëndësinë e një diplomacie

aktive dhe projekte konkrete, siç është Fondi Investiv. “Një diplomaci aktive shqiptare do të kontribuonte në sensibilizimin e çështjes së Luginës në arenën ndërkombëtare, ndërsa një prezencë më e fuqishme e Shqipërisë në këtë trevë, përmes projekteve konkrete dhe në veçanti përmes Fondit Investiv, do të rriste ndjenjën e sigurisë dhe do të sillte një shpresë të re për qytetarët shqiptarë të Luginës së Preshevës”, ka shkruar Kamberi.

Ndërsa presidenti Begaj ka deklaruar se nuk do të heqë dorë nga përpjekjet për unifikimin e faktorit politik shqiptar dhe lobimin në mbrojtje të të drejtave e identitetit të shqiptarëve të kësaj treve, si në nivel kombëtar, po ashtu edhe ndërkombëtar. “Kurrë nuk do të heq dorë nga përpjekjet e mia për unifikimin e faktorit politik shqiptar dhe lobimin në të gjitha nivelet në mbrojtje të të drejtave dhe identitetit të tyre”, ka shkruar Begaj në “Facebook”.

‘DRITË PËR KOMUNAT’, MË 13 SHTATOR AAK-ja HAP FUSHATËN PËR ZGJEDHJET LOKALE

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës është bërë gati për nisjen e fushatës zgjedhore për zgjedhjet e 12 tetorit. Lideri i kësaj partie, Ramush Haradinaj, ka bërë me dije se fushata për këto zgjedhje do të hapet më 13 shtator në orën 13:00 në Prishtinë. Ai ka shkruar në “Facebook” se slogani i AAK-së për këto zgjedhje do të jetë “Dritë për Komunat”. “Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës (AAK) do të hapë zyrtarisht fushatën për zgjedhjet lokale të 12 tetorit

2025, më 13 shtator 2025, duke filluar nga ora 13:00, në hotel ‘Venus’, Prishtinë. Slogani ynë është ‘Dritë për Komunat’, kjo vjen për faktin se qeverisja e AAK-së në komuna ka dëshmuar rezultate konkrete, duke ofruar modele të suksesshme të udhëheqjes dhe zhvillimit lokal. Kryetarët tanë dhe ekipet qeverisëse kanë arritur suksese të prekshme, duke u renditur lart në tabelat e performancës komunale”, ka shkruar ai, duke u krenuar me qeverisen e AAK-së nëpër

komuna. “Gjatë viteve të qeverisjes, AAK ka sjellë një frymë të re në administratë dhe ka ndryshuar pamjen e qyteteve tona. Aleanca jonë me qytetarët është e qëndrueshme dhe e ndërtuar mbi besim të ndërsjellë. Ftojme të gjithë qytetarët, simpatizantët dhe përkrahësit tanë të na bashkohen në këtë ngjarje të rëndësishme, për të filluar së bashku rrugëtimin drejt një modeli zhvillimi të barabartë për të gjitha komunat”, ka shkruar Haradinaj.

Policia e Kosovës pranon donacion nga UNDP-ja

Prishtinë, 9 shtator - Policia e Kosovës ka pranuar të martën një donacion nga Programi për Zhvillim i Kombeve të Bashkuara (UNDP). Lajmi është bërë me dije pas takimit të drejtorit të përgjithshëm të policisë, Gazmend Hoxha me zëvendës drejtorin e UNDP-së, Dudley Tarlton. Gjatë takimit është bërë pranim-dorëzimi i donacionit, i cili synon përf forcimin e kapaciteteve për sigurinë publike dhe kontrollin kufitar. “M këtë rast, kolonel Hoxha shprehu falënderimin ndaj UNDP-së, pasi që përmes këtij donacion për herë të

parë në Policinë e Kosovës është zhvilluar dhe funksionalizuar platforma ‘e-Learning’ (mësimi virtual), ku

policia ka përfutur edhe trajnime të dedikuara për mirëmbajtjen dhe zhvillimin e trajnimeve të reja në këtë

platformë. Po ashtu në këtë ceremoni të pranim-dorëzimit policia ka pranuar softuerë/licenca të avancuara

‘iBase’ dhe ‘Analyst Notebook’, të cilët mundësojnë mbledhjen dhe analizimin e informatave mbi rastet që lidhen me armë zjarri, municion dhe eksplozivë dhe që edhe më tutje do të ngritin efikasitetin e Pikës Kryesore të Armëve (FFP)”, ka njoftuar policia. Më tutje është bërë me dije se, përveç kësaj, 25 skanerë dore do të përdoren për kontrolle më efikase në pikat kufitare, vijën e gjelbër dhe Aeroportin Ndërkombëtar të Prishtinës, duke rritur kapacitetin operacional dhe sigurinë e qytetarëve.

OSMANI: S'MUND TË BLOKOHET SHTETI PËR NJË NËNKRYETAR TË LISTËS SERBE

Presidentja e Kosovës, Vjosa Osmani, ka njoftuar se ka dorëzuar në Gjykatën Kushtetuese komentet lidhur me rastin e nënkryetarit serb të Kuvendit. Osmani në një konferencë për medie ka thënë se nuk mund të bllokohet shteti për një nënkryetar të Listës Serbe, e cila është duke insistuar se kjo pozitë u takon vetëm atyre. “Po synohet që për një nënkryetar të bllokohet shteti në tërësi, sepse një shtet pa institucione është shtet i dështuar. Është detyrë që të bllokojmë çdo synim për ta arritur synimin e dështimit të Kosovës”, ka deklaruar Osmani

EPOKA E RE

Lirim GECI

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Presidentja e Kosovës, Vjosa Osmani, të martën në konferencë për medie ka njoftuar se ka dërguar në Gjykatën Kushtetuese komentet për rastin e nënkryetarit serb të Kuvendit të Kosovës.

Osmani në këtë konferencë ka thënë se për një nënkryetar nuk bllokohet shteti, ashtu siç është duke insistuar Lëvizja Vetëvendosje. “Siç ka theksuar edhe vetë gjykata në një sërë rastesh, mandati i presidentes është i pacenueshëm për të siguruar respektim të parimit të ndarjes së pushteteve dhe për të ruajtur sigurinë e rendit juridik. Udhëhequr nga këto autorizime kushtetuese kam paraqitur komentet për rastin. Në këtë dokument kemi argumentuar se funksionimi efektiv i institucioneve, të Kuvendit si ushtrues i sovranitetit shtetëror është qenësor për ruajtjen e rendit kushtetuese, por edhe për ruajtjen e konceptit të shtetit sovran. Prandaj në kushte kur bllokohet konstituimi i Kuvendit për një nënkryetar, përkundër faktit që Kryesia ka kuorum, në ato momente pamundësohet përfaqësimi legjitim i qytetarëve në institucionin më të lartë. Andaj mbrojtja e sovranitetit ndërlidhet edhe me vetë Kuvendin funksional. Bllokimi i konstitutimit të Kuvendit për shkak të mos zgjedhjes së nënkryetarit, përderisa Kryesia ka kuorum, do ta cenonte jo vetëm funksionalitetin institucional, por themelin në të cilat është ndërtuar republika e Kosovës”, ka thënë Osmani.

Në këtë kontekst Osmani ka thënë një shtet pa institucione është i dështuar. “Kosova ka sistemin më të avancuar në Evropë për mbrojtjen e të drejtave të komuniteteve, mirëpo këto të drejta, nuk mund të abuzohen që të shkelin qëllimin e tyre. I gjithë thelbi i komenteve bazohet në nenin 57 të Kushtetues, i cili parasheh se janë dy parakushte në mënyrë që të realizohen të drejtat e komuniteteve: detyrimi për të vepruar me ligjet e Kosovës gjë që Lista Serbe nuk e bën. Dhe detyrimi i dytë është që gjatë ushtrimit efektiv mos të shkelen të drejtat e të tjerëve. Po synohet që për një nënkryetar të bllokohet shteti në tërësi, sepse një shtet pa institucionet është shtet i dështuar. Është detyrë që të bllokojmë çdo synim për të

arritur synimin e dështimit të Kosovës”, ka deklaruar Osmani. Më tutje, Osmani ka thënë se në komentet e saj i ka kërkuar Kushtetueses të mos lejojë që kushdo të ketë të drejtën e vetos mbi proceset e rëndësishme të vendit. “Nuk është hera e parë që Lista Serbe është larguar nga institucionet, por kjo nuk e ka bllokuar shtetin, sepse shteti duhet të ecë përpara. Duke ia dhënë një veto të tillë një partie që përfaqëson një komunitet, Republika do të zhvlehtësohej në një copë letre në vend se të ishte në veprim të mbrojtjes së interesit të qytetarëve. Është në duart e kësaj Gjykate ta mbrojë shtetin”, ka thënë ajo. Lista Serbe i kishte braktisur në vitin 2022 institucionet e Kosovës në veri të vendit për shkak të vendimit të Qeverisë së Kosovës për t'i zëvendësuar targat serbe të makinave me ato të Kosovës. Lista Serbe, megjithatë, u është rikthyer proceseve zgjedhore dhe do të garojë edhe në zgjedhjet lokale në tetor.

Presidentja thotë se nuk ka dërguar komente lidhur me ndarjen e votimit të nënkryetarëve

Presidentja e Kosovës, Vjosa Osmani, ka bërë me dije se nuk ka dërguar komente në Kushtetuese në lidhje me ndarjen e votimit të nënkryetarëve të komuniteteve joshumicë. Osmani ka thënë se

kjo çështje është dytësore. “Sa i përket çështje së pakos, nuk kemi dërguar komente në lidhje me këtë çështje. Sepse me duket çështje dytësore, tretësore apo edhe më poshtë. Çështja parësore të cilën e ka sot Kushtetuesja para vetes është se a do ta mbrojë Republikën nga vetoja e një partie”, ka thënë Osmani. Sipas saj, për këtë çështje do të mund të dërgojë komente Kuvendit ose deputetët. “Ne fokusin e kemi të gjerat e rëndësishme. Unë mendoj se ato tjerat se kush është dashur me një pako me u votuar. Të jem e qartë, votimi në pako nuk kërkohet me Kushtetutën e Republikës së Kosovës. Unë jam marrë me kërkesa kushtetuese, për çështjen të rregullores, apo interpretimin e praktikave besoj se munden me dërguar komente Kuvendi, apo deputet individual”, ka thënë Osmani.

“Gjyqtarët e Kushtetueses nuk janë shenjtorë”

Presidentja e Kosovës, Vjosa Osmani, ka thënë se “është brenda normave demokratike” të kritikohet Gjykata Kushtetuese dhe se “ata nuk janë të shenjtë”. Osmani këtë vlerësim e ka dhënë kur është pyetur për deklaraten e Ambasadës së Gjermanisë, e cila ka dënuar sulmet e Vetëvendosjes ndaj Gjykatës Kushtetuese. “Sa i përket Ambasadës gjermane, deklarimit të saj, si presidente e kërkoj

Osmani po pret përfundimin e muajit për caktimin e mandatarit për qeverinë e re

Presidentja e Kosovës është duke pritur fundin e muajit që të vijë aktgjykimi i ri i Gjykatës Kushtetuese lidhur me çështjen e konstituimit të Kuvendit të cilin ajo e konsideron të kryer edhe pse nuk është zgjedhur nënkryetari nga komuniteti serb.

Osmani ka thënë se pasi të skadojë masa e përkohshme e vendosur nga Kushtetuesja, “menjëherë” do t'i ndërmarrë hapat për caktimin e mandatarit për formimin e qeverisë së re. “Na ndalohet që të ndërmarrim çdo procedurë për caktimin e mandatarit dhe krijimin e qeverisë”, ka thënë fillimisht Osmani, duke shtuar

se pas shtatorit do t'i ndërmarrë veprimet që i takojnë asaj, e më pas ka thënë se “punët e tjera janë në duar të partive”. “Menjëherë pas 30 shtatorit shpresoj që do ta kemi mundësinë për konstituimin e të gjitha institucioneve, dhe në momentin që të skadojë masa, me shpresën që do të ketë vendim në frymën pozitive të konstituimit – po atë ditë do ta thërras partinë e parë dhe menjëherë do ta procedoj caktimin e mandatarit. E pastaj punët e tjera janë në duar të partive, kush e krijon shumicën, si e krijojnë shumicën, si votohet qeveria, ato pastaj janë jashtë këtij institucioni”, ka thënë Osmani.

pikërisht këtë, pavarësi në vendimmarrje, integritet dhe mbrojtje të Republikës së Kosovës nga rrezikimi i themeleve kushtetuese. Në asnjë moment nuk konsideroj se jam duke e kritikuar apo sulmuar. Po e kryej punën time si garantuese e institucioneve”, ka thënë Osmani, duke shtuar se ka aktgjykime të Gjykatës Kushtetuese që janë “absurde”. “Sa iu përket sulmeve në përgjithësi, ta themi një gjë. Kushtetuta nuk e ndalon që ne t'i komentojmë vendimet e

gjykatës. Nuk ndalohet komentimi, as nuk ndalohet kritika, kritika profesionale. Normale. Republika e Kosovës është shtet ku garantohet liria e shprehjes, edhe liria për të mos u pajtuar me aktgjykimet, përderisa i zbatojmë në plotni. Pyetja duhet të jetë a i zbatojmë? Të gjithë i zbatojmë. Mos të pretendojmë se ata (gjyqtarët) janë shenjtëri. Flasim për të gjithë. Edhe ata nuk janë mbi Kushtetutën. Pra s'po flasim për shenjtëri. Është brenda normave demokratike”, ka thënë Osmani.

AMBASADA GJERMANE BËN THIRRJE PËR PËRMBAJTJE NGA SULMET NDAJ GJYKATËS KUSHTETUESE TË KOSOVËS

PRISHTINË, 9 GUSHT - Ambasada e Gjermanisë në Prishtinë u ka bërë thirrje të martën aktorëve politikë dhe institucioneve në Kosovë ta respektojnë Gjykatën Kushtetuese dhe gjyqësorin në përgjithësi, pasi kryeministri në detyrë, Albin Kurti, e ka kritikuar gjykatën më të lartë për vendimet e fundit.

Në një njoftim për medie, Ambasada gjermane ka thënë se pavarësia e gjyqësorit është gur themel i sundimit të ligjit. “Ne u bëjmë thirrje të gjithë aktorëve politikë dhe institucioneve në Kosovë ta respektojnë pavarësinë e Gjykatës Kushtetuese dhe të gjyqësorit në tërësi, si dhe të përmbahen nga çdo ndërhyrje, përfshirë edhe sulmet personale”, ka njoftuar Ambasada e Gjermanisë.

Reagimi i Gjermanisë vjen disa ditë pasi Kurti, i cili është lider i Lëvizjes Vetëvendosje, dhe nënkryetari i kësaj lëvizje, Glauk Konjufca, kanë kritikuar vendimet e Gjykatës Kushtetuese. Gjatë mbledhjes së

Këshillit të Përgjithshëm të partisë, Kurti ka kritikuar Kushtetuesen për vendimet që i ka marrë gjatë mandatit të tij qeverisës, dhe ato të muajve të fundit lidhur me konstituim të Kuvendit. “Të vetmen dilemë që e kam në këtë situatë është nëse është më shumë absurde, apo më shumë e dëmshme kjo masë 25-ditore. Por, që është edhe shumë absurde, edhe shumë e dëmshme, nuk kam dyshime”, ka thënë Kurti.

Kurti po fliste për vendimin më të fundit të Kushtetueses, e cila javën e kaluar vendosi masë të përkohshme përmes së cilës ua ndaloi deputetëve të zgjedhur të Kuvendit të ndërmarrin veprime, si dhe ua ndaloi zhvillimin e ndonjë procedure për formimin e qeverisë së re. Gjykata ka vendosur këtë masë - që do të jetë në fuqi më 30 shtator - në mënyrë ex officio dhe në bazë të kërkesës së deputetëve të Listës Serbe. Partia më e madhe e serbëve të Kosovës beson se janë kryer

shkelje kushtetuese pasi kryetari i ri i Kuvendit, Dimal Basha nga LV-ja, i ka hedhur në votim ndaras kandidatët për nënkryetarë të Kuvendit nga minoriteti joserb dhe ai serb. Të hënën Gjykata Kushtetuese ka thënë se ndihet e shqetësuar me “deklarimet e pamatura” të zyrtarëve të lartë shtetërorë dhe të zgjedhurve politikë.

Përmes një reagimi, Kushtetuesja ka thënë se pavarësia dhe paanshmëria e saj janë të mbrojtura me Kushtetutë dhe asnjë “institucion, parti politike apo individ nuk mund të ndërhyjë në punën e saj”. Po të hënën shefi i Misionit të Bashkimit Evropian për Sundim të Ligjit në Kosovë (EULEX), Giovanni Pietro Barbano, ka

bërë thirrje që të respektohet pavarësia e gjykatësve “nga të gjithë, në çdo kohë”, duke theksuar se gjyqësori i pavarur është gur themel i sundimit të ligjit. “Ndërhyrja e padrejtë përmes sulmeve personale që shënjestrojnë gjykatësit dhe prokurorët është gjithmonë e papranueshme”, ka shkruar ai në platformën “X”.

SERBIA ARRESTON NJË PERSON NË MERDAR, I DYSHUAR PËR “KRIME LUFTE” NË PODUJEVË

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Policia serbe e ka arrestuar një burrë në pikëkalimin kufitar me Kosovën, Merdar, i dyshuar për “krime lufte” gjatë luftës së fundit në Kosovë më 1998-’99, kanë njoftuar autoritetet serbe të martën.

Ministria e Brendshme e Serbisë nuk e bëri me dije kombësinë e të dyshuarit, por e identifikoi atë me inicialet H. H, 77-vjeçar. Sipas njoftimit, ai dyshohet se “në qershor të vitit 1999, në Podujevë, në bashkëpunim me disa pjesëtarë të UÇK-së (Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës), e ka vrarë me armë zjarri një civil serb”. Nuk është e qartë kur është arrestuar ai, por Ministria serbe

ka thënë se ai është dërguar në mbajtje për 48 orë dhe se ndaj tij do të ngrihet aktakuzë.

Arrestimi i tij vjen rreth një muaj pasi autoritetet serbe kanë arrestuar dy persona në pikën

kufitare në mes të Serbisë dhe Hungarisë, Horgosh, nën dyshimet se me pjesëtarë të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës (UÇK) kishin kryer “krime lufte kundër popullsisë civile”. Ata janë arrestuar në periudhën kur autoritetet serbe i kanë shpeshuar ndalimet e shqiptarëve, të cilët i akuzon se kanë bashkëpunuar apo kanë qenë pjesëtarë të UÇK-së ose për arsye të tjera. Më 22 korrik ato e kanë arrestuar Lulzim Halilin, nën dyshimet se ka qenë pjesëtar i UÇK-së. Organizata e Veteranëve e UÇK-së e ka hedhur poshtë këtë pretendim. UÇK-ja ishte forcë politiko-

ushtarake e cila ka luftuar për çlirimin e Kosovës nga sundimi serb në periudhën 1990-1999. Muajin e kaluar është ndaluar edhe Behar Preniqi në pikën kufitare Batrovci, në kufirin në mes të Kroacisë dhe Serbisë. Akuza ende nuk është bërë publike. Autoritetet e Kosovës i kanë konsideruar gjithmonë këto arrestime arbitrare dhe kanë kërkuar lirimin e tyre. Kosova dhe Serbia kanë arritur Marrëveshje për Ndihmë të Ndërsjellë Juridike më 2013 me ndërmjetësimin e Bashkimit Evropian, por bashkëpunim mes tyre për rastet e krimeve të luftës nuk ka pasur thujtje fare.

Ushtarët e FSK-së trajnohen për mbijetesë në ujë

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Qendra Ndërkombëtare Trajnuese për Kërkim-Shpëtim e Gardës Kombëtare të Forcës së Sigurisë së Kosovës (FSK), në kuadër të ngritjes dhe zhvillimit të kapaciteteve ushtarake për mbështetje ushtarake të autoriteteve civile, ka realizuar trajnimin sfidues “Mbijetesa në ujë”, një trajnim i specializuar që synon përgatitjen e pjesëtarëve të FSK-së për përballje me situata të ndërlikuara në mjedise ujore. Qëllimi kryesor i këtij trajnimi

ishte përgatitja profesionale e pjesëtarëve të FSK-së për operacione në ujë si në nivel individual, po ashtu edhe në nivel ekipor, duke ndërtuar aftësi praktike dhe teknike të domosdoshme për situata mbijetese në kushte të rënda ujore. “Gjatë këtij trajnimi pjesëtarët u aftësuan në teknika të mbijetesës në ujë, not taktik, improvizimi të mjeteve për të mbijetuar në zona ujore, si dhe improvizim të mjeteve për kalimin e zonave të rrezikshme ujore”, ka njoftuar FSK-ja.

RRUGA E PAQARTË E SHKOLLAVE DHE SPITALEVE SERBE DREJT SISTEMIT KOSOVAR

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Integrimi i institucioneve serbe të arsimit dhe shëndetësisë në sistemin e Kosovës është i pashmangshëm, por gjasat janë që të mos bëhet gjatë këtij viti, ka thënë për “Radio Evropë e Lirë”, Nenad Rashiq, deputet nga radhët e komunitetit serb në Kuvendin e Kosovës dhe ministër në qeverinë në detyrë të vendit. Këto institucione aktualisht funksionojnë nën sistemin e Serbisë, përkatësisht nën mbikëqyrjen e ministrive përkatëse të Qeverisë së Serbisë. “E di që ka pasur disa plane dhe diskutime se çfarë do të ndodhë kur të vijë ajo kohë, por ende nuk është ndërmarrë asgjë. Kam këmbëngulur që duhet të jemi të kujdesshëm dhe që ne (komuniteti serb) duhet të përfshihemi në këtë proces, sepse ne e dimë më së miri se me çfarë sfidash përballemi dhe cilat janë zgjidhjet më të mira që mund t’i propozojmë”, ka thënë Rashiqi. Ai ka shtuar se një lloj nisme për integrimin e institucioneve arsimore dhe shëndetësore mund të ndërmerret gjatë vitit 2026, por nuk jep detaje, pasi, siç thotë, nuk ka ende informacione konkrete.

Ndërsa e ngarkuara me punë në Ambasadën amerikane në Prishtinë, Anu Prattipati, i ka thënë një grupi mediash në gjuhën serbe më 4 shtator se të gjitha institucionet paralele serbe, përfshirë arsimin dhe kujdesin shëndetësor, duhet të integrohen në sistemin e Kosovës. Megjithatë, ka theksuar se mënyra se si do të bëhet ky integrim është thelbësore dhe, sipas saj, duhet të zhvillohet vetëm përmes konsultimeve me komunitetin serb. “Ky nuk mund të jetë proces i njëanshëm. Është detyrë e komunitetit serb të Kosovës dhe Qeverisë së Kosovës që të punojnë së bashku, për të siguruar, sidomos, që institucionet e ruajnë ose e përmirësojnë cilësinë dhe qëndrueshmërinë e shërbimeve”, ka thënë Prattipati për “KoSSev”, “Radio Kontakt Plus”, “Radio Mitrovica e Veriut”, “Radio Kim” dhe “Radio Gorazhdevac”.

Lista Serbe dhe Beogradi, pa komente

Lista Serbe - partia më e madhe e serbëve në Kosovë, që gëzon mbështetjen e Beogradit zyrtar - nuk u është përgjigjur pyetjeve të “Radios Evropë e Lirë” nëse është në dijeni për planet për integrimin e institucioneve arsimore dhe shëndetësore serbe në sistemin e Kosovës, si dhe nëse është zhvilluar ndonjë diskutim mbi këtë temë. Këtyre pyetjeve nuk u është përgjigjur

as Zyra për Kosovën në Qeverinë e Serbisë. Ngjashëm, “Radio Evropë e Lirë” ka pyetur edhe Qeverinë në detyrë të Kosovës në lidhje me planet për integrimin e institucioneve arsimore dhe shëndetësore serbe, por nuk ka marrë përgjigje. Në një intervistë dhënë “Radios Evropë e Lirë” në shtator të vitit 2024, ministri i Punëve të Brendshme të Kosovës, Xhelal Sveçla, ka thënë se funksionimi i shëndetësisë dhe arsimit në mjediset me shumicë serbe është specifik dhe se këto institucione do të trajtohen në mënyrë specifike - ndaras nga mbyllja e institucioneve të tjera serbe. Ai ka thënë se, sipas Planit të Ahtisaarit - dokumentit mbi bazën e të cilit Kosova ka shpallur pavarësinë në vitin 2008 - komuniteti serb ka autonomi më të gjerë në këto dy sfera. “Do të thotë, shëndetësia dhe arsimit kanë disa të drejta shtesë, disa privilegje, të cilat ne nuk jemi të interesuar që t’i prekim, sepse janë edhe në ligj”, ka thënë Sveçla.

Në vitin 2024 autoritetet e Kosovës kanë nisur mbylljen e disa institucioneve serbe në Kosovë, përfshirë: Postën e Serbisë, Bankën e Kursimeve Postare, organet e përkohshme komunale, qendrat për punë sociale e të tjera.

Rashiqi: Njerëzit duhet të informohen me kohë

Kur të ngrihet tema e integritit të institucioneve arsimore dhe shëndetësore, Rashiqi ka thënë se ai, personalisht, do të përfshihet dhe do ta informojë komunitetin e tij për të gjitha planet. “Unë, personalisht, do të shkoj te shumica e njerëzve që drejtojnë institucionet e arsimit dhe shëndetësisë, për t’i informuar dhe për t’u kërkuar të më ndihmojnë në këtë proces... ose - më saktë - ta ndihmojnë veten për t’i mbrojtur të drejtat e tyre. Sa më përket mua, do të bëj gjithçka që është në fuqinë time që kjo periudhë tranzicioni të kalojë sa më lehtë. Dua të theksoj se, aktualisht, askush nuk po merret me këtë çështje, por, kur të vijë momenti, do të mundohem që gjithçka të shkojë sa më qetë”, ka thënë Rashiqi.

Ai ka përsëritur se komuniteti serb duhet të informohet për gjithçka me kohë dhe se duhet të marrë pjesë në të gjithë procesin e integritit. Sipas tij, roli i Beogradit zyrtar do të jetë vendimtar. Ai ka shtuar se shpreson që autoritetet serbe nuk do të veprojnë më në mënyrë “destruktive”, sikurse më parë, dhe se serbët në Kosovë nuk do të vendosen “para ndonjë akti të kryer” ose

në situatën “merre ose lëre”.

A do ta pranojë Beogradi integrimin?

Rada Trajković, politikane serbe nga Kosova që jeton në Beograd, ka thënë se beson se Serbia tashmë e ka pranuar integrimin e institucioneve arsimore dhe shëndetësore serbe në sistemin e Kosovës, dhe se tani po “e hedh barrën” mbi bashkësinë ndërkombëtare që ta bëjë këtë çështje publike. “... që ajo ta mbajë barrën e fajit në mesin e serbëve në Kosovë. Kjo është politika e prishur ballkanase: nuk ia shpjegon popullit dhe nuk gjen modalitete në negociata për të mos nxitur reagimin e njerëzve. Shëndetësia dhe arsimit janë gjëra shumë të rëndësishme dhe duhet t’i kenë veçoritë e tyre specifike”, ka vlerësuar Trajković për “REL”-in.

Trajković, e cila në periudhën e pasluftës ishte drejtoreshë e Qendrës Shëndetësore në Graçanicë, që funksionon brenda sistemit serb, dhe deputete e Kuvendit të Kosovës, ka theksuar se financimi i këtyre institucioneve nga Serbia nuk ka nevojë të ndalet, sepse “askush nuk mund t’i ndalë donacionet”. “Gjëja më e rëndësishme është të ruhet stafi dhe, sa i përket arsimit, fëmijët të përdorin të njëjtin sistem arsimor si në Beograd. Kjo është një e drejtë e thjeshtë e serbëve, që të mund të shkojnë nga Kosova në Serbi me ato diploma. Të bëhet gjithçka për të mirën e njerëzve të zakonshëm”, ka thënë Trajković. Ajo ka shtuar se deklarata e përfaqësueses amerikane në Prishtinë, që integrimi i arsimit dhe shëndetësisë duhet të bëhet në konsultim me komunitetin serb, është shumë e rëndësishme. Trajković ka deklaruar se duhet kuptuar roli dhe qëllimi i

sistemit serb, sepse “një person i sëmurë nuk mund të dërgohet te dikush që nuk i beson”. “Duhet të bëhen bisedime serioze dhe këto gjëra të priten si mundësi dhe realitet, në mënyrë që personi i sëmurë të mos ndjejë asnjë ndryshim, përveç administratës”, ka thënë Trajković.

Kur bëhet fjalë për arsimin, ajo ka thënë se kurrikula duhet të jetë e lidhur me atë në Serbi “për të mirën e fëmijëve”. “Duhet të punojmë me shumë kujdes për këtë. Problem nuk është matematika dhe fizika, por historia. Do t’ju them diçka shumë sinjerisht - as serbët dhe as shqiptarët nuk e kanë mësuar ndonjëherë historinë në shkollë, e kanë mësuar në shtëpi, prandaj kemi pasur luftëra. Problemi ynë është historia, madje edhe gjeografia”, ka thënë Trajković.

Integrimi i shëndetësisë dhe arsimit pa Asociacionin e Komunave me Shumicë Serbe?

Miodrag Marinković nga organizata joqeveritare Qendra për Veprim Afirmativ Social në veri të Kosovës ka thënë për “REL”-in se deklarata e Prattipatit se të gjitha institucionet serbe duhet të integrohen në sistemin e Kosovës, përfshirë shëndetësinë dhe arsimin - është e pazakontë dhe se ngre më shumë pyetje sesa përgjigje. “Para së gjithash, nuk është e qartë nëse kjo deklaratë i referohet planit të Bashkimit Evropian për normalizimin e marrëdhënieve, i cili deri më tani ka qenë baza e vetme për bisedimet mbi integrimin e arsimit dhe shëndetësisë. Ai plan parashikon privatizimin e këtij sistemi, jo integrimin e tij. Në këtë kontekst, ky mesazh është i paplotë. Mendoj se, për shkak të mungesës së angazhimit

diplomatik të ShBA-së, është thënë ajo që ishte më e sigurt të thuhej”, ka thënë Marinković, i cili ka vërejtur edhe një “ndryshim” tjetër. “Deri më tani, mesazhet diplomatike për këtë çështje i janë drejtuar ekskluzivisht Qeverisë në Prishtinë... Tani, imperativi i kompromisit vendoset përpara serbëve të Kosovës”, ka thënë ai. “Radio Evropë e Lirë” ka pyetur Ambasadën amerikane në Prishtinë nëse integrimi i arsimit dhe shëndetësisë është i mundur pa formimin e Asociacionit dhe është në pritje të përgjigjes. Marrëveshja për themelimin e Asociacionit të komunave me shumicë serbe në Kosovë u arrit në vitin 2013, në kuadër të dialogut për normalizimin e marrëdhënieve mes Kosovës dhe Serbisë, dhe supozohej të rregullonte, mes tjerash, funksionimin e institucioneve serbe, të ardhurat dhe financimin nga buxheti i Serbisë.

Kosova, megjithatë, refuzon ta formojë atë, duke argumentuar se i minon ligjet dhe Kushtetutën e vendit. Pas vitesh përpjekjesh të pasuksesshme nga bashkësia ndërkombëtare për të bindur Prishtinën dhe Beogradin që të bien dakord për qëndrimet e tyre mbi këtë çështje, BE-ja ka njoftuar në fund të tetorit të vitit 2023 se u ka dorëzuar palëve një “draft-statut modern” për formimin e Asociacionit, i cili është mbështetur edhe nga vendet e tjera perëndimore: ShBA-ja, Gjermania, Franca dhe Italia. Sipas këtij draft-statuti, i cili nuk është publikuar, por që REL-i ka pasur mundësi ta shohë, institucionet arsimore dhe shëndetësore që veprojnë në Kosovë nën sistemin e Serbisë, duhet të bëhen private dhe të futen nën ombrellën e Asociacionit të komunave me shumicë serbe, ndërsa Serbia duhet ta sigurojë mbështetjen financiare.

Kryeqytetit i shtohen 90 autobusë të rinj

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Kryetari i Prishtinës, Përparim Rama, ka thënë kryeqytetit i janë shtuar 90 autobusë të rinj, duke premtuar se edhe 30 të tjerë do të shtohen shumë shpejt. Ai ka se ky transformim është një proces i

vazhdueshëm për një Prishtinë më të pastër. “Flota jonë e autobusëve në rrjetin e integruar të transportit publik është rritur për 90 autobusë të rinj, dhe shumë shpejt do të shtohen edhe 30 të tjerë. Së

bashku me partnerët tanë ndërkombëtarë, BERZh-in, IFC-në, KfW-në dhe World Bank po punojmë çdo ditë që këtë flotë ta rrisim edhe më shumë dhe ta modernizojmë me autobusë elektrikë dhe logistikë

bashkëkohore. Ky transformim nuk është një akt i vetëm, është një proces i vazhdueshëm që synon një Prishtinë më të pastër, më të gjelbër dhe më të qasshme për të gjithë qytetarët”, ka shkruar Rama në “Facebook”.

MINISTRIA E ARSIMIT NJOFTON PËR SUBVENCIONIM TË LIBRAVE SHKOLLORË PËR NXËNËSIT SHQIPTARË NGA RAJONET JASHTË KOSOVËS

Prishtinë, 9 shtator - Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (MASHTI) ka njoftuar prindërit nga Lugina e Preshevës, Maqedonia e Veriut, Shqipëria, si dhe nga vendet e tjera të banuara me shqiptarë, të cilët kanë fëmijë të regjistruar në shkollat e Republikës së Kosovës, se kanë të drejtë të aplikojnë për subvencionim për tekste mësimore dhe materiale shkollore. Sipas njoftimit të MASHT-it, qytetarët në Kosovë nga këto rajone, të cilët për shkak të mungesës së dokumentacionit nuk mund ta kryejnë aplikimin përmes platformës “e-Kosova”, duke bërë me dije se kjo platformë është e ndërlidhur me regjistrin e personave me lejeqëndrim. “Për të realizuar me sukses aplikimin, është e domosdoshme të plotësohen

dy kushte: Numri i lejeqëndrimit të prindit aplikues duhet të jetë i ndërlidhur me numrin personal të fëmijës, të regjistruar në regjistrin civil. Në rast të mospërputhjes, prindi duhet të paraqitet në zyrën e gjendjes civile për të bërë ndërlidhjen e numrit personal të prindit me atë të fëmijës. Xhirollogaria bankare duhet të jetë në emër të prindit aplikues dhe e raportuar në Bankën Qendrore të Kosovës (BQK) me numrin personal të lejeqëndrimit. Pasi të jenë përmbushur këto dy kushte, aplikimi në platformën e-Kosova do të mund të realizohet me sukses. Për çdo paqartësi ose për ndihmë gjatë procesit të aplikimit, ju lutemi të kontaktoni institucionet përkatëse ose të vizitoni faqen zyrtare të MASHTI”, ka njoftuar MASHT-i.

URAN ISMAILI PARAQET KARTËN 24\7 PËR TRANSPORT PUBLIK FALAS PËR QYTETARËT E PRISHTINËS

Prishtinë, 9 shtator - Kandidati i PDK-së për kryetar të Prishtinës, Uran Ismaili, së bashku me kandidaten për asamble komunale, Albana Tuli Gjonbalaj, kanë mbajtur të martën një konferencë për medie në kryqëzimin e rrugës “Muharrem Fejza” me “Rrugën B”, pikërisht pranë një hapësirë për autobusë ku mungon pritja dhe ku qytetarët detyrohen të presin çdo ditë në kushte të papërshtatshme. Uran Ismaili para medieve ka folur për pesë zgjidhjet e tij për Prishtinën funksionale, veçmas për një nga pesë zgjidhjet kryesore të programit të tij, zhbllokimin e

trafikut brenda 18 muajve dhe transport publik falas për qytetarët. Ai ka thënë se realiteti i sotëm nuk mund të vazhdojë më, pasi qytetarët humbin orë të tëra në kolona, ndërkohë që transporti publik aktualisht është joefikas dhe i pamjaftueshëm për të gjitha lagjet e Prishtinës. “Brenda 18 muajve Prishtina do të lëvizë ndryshe. Në fund të mandatit tim qytetarët do të na matin me rezultatet që i shohin çdo ditë në rrugët e qytetit. Sepse nuk kemi qytet tjetër, kemi vetëm një Prishtinë dhe është koha ta bëjmë atë të funksionojë siç duhet”, ka thënë ai.

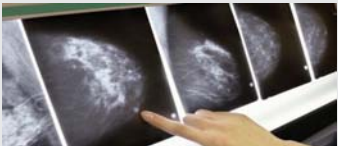
Mbi 600 raste të reja me kancer të gjirit gjatë vitit 2024, shtatë prej tyre burra

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Agjencia e Statistikave e Kosovës (ASK) ka publikuar të dhënat e fundit për shëndetësinë, sipas të cilave, gjatë vitit 2024 është

shënuar rënie e rasteve të reja me sëmundje malinje dhe beninje krahasuar me vitin paraprak. Sipas ASK-së, numri i rasteve të reja të evidentuara

ka rënë 12.5 për qind. ASK-ja ka treguar se nga 4 165 raste në vitin 2023, ky numër ka rënë në 3 644 raste në vitin 2024. Ndërsa sipas të dhënave të

ASK-së, me kancer të gjirit gjatë vitit 2024 janë diagnostikuar 640 raste të reja, prej këtyre 633 femra dhe 7 meshkuj.

Protestojnë punëtorët teknikë të sektorit privat, kërkojnë rritje pagash

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Punëtorët teknikë të sektorit privat në Prishtinë kanë protestuar të martën duke kërkuar rritje të pagave. Protesta e organizuar nga Federata Sindikale e Punëtorëve Teknikë të Sektorit Privat të Kosovës është mbajtur para administratës qendrore të Qendrës Klinike Universitare të

Kosovës (QKUK). Me këtë rast, kryetari i kësaj sindikate, Jusuf Azemi, ka thënë se protesta janë duke u mbajtur në mbi 20 komuna në të gjithë Kosovën, duke theksuar se kërkesa e protestuesve është që paga e tyre të jetë e lartë sa paga e punëtorëve teknikë që paguhen nga sektori publik. “Që nga maji kemi

paralajmëruar se nuk do të mund të punojmë me këto paga. Mbi 20 komuna jemi në kohë proteste. Protesta të qeta. Paralajmërojmë se në momentin e kryerjes së zgjedhjeve komunale, atëherë do t'i ndalim të gjitha punët. Fillimi i muajit nëntor nuk mund të na zë me këto paga”, ka thënë Azemi.

NËNSHKRUHET MARRËVESHJE NJËMILIONËSHE PËR ENERGJI TË PASTËR

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Një milion euro është vlera e skemës së nënshkruar në mes të KIESA dhe LuxDev për skemën e granteve për energji të pastër. Në nënshkrimin e kësaj marrëveshje kanë marrë pjesë ambasadori i Luksemburgut në Kosovë, Eric Dietz, ministrja në detyrë e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtitë, Rozeta Hajdari dhe ministrja në detyrë e Ekonomisë, Artane Rizvanolli.

Ministrja në detyrë e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë, Rozeta Hajdari, ka thënë se nga kjo skemë do të përfitojnë ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme.

Ndërsa ministrja në detyrë e

Ekonomisë, Artane Rizvanolli, ka thënë se kjo marrëveshje vjen në kohën kur, siç ka theksuar ajo, mbi 700 biznese po operojnë në treg të lirë të energjisë.

“Ky lloj investimi në të ardhmen do të bëhet pjesë e përkrahjes së

rregullt të MINT-it përmes KIESA-s në sektorin privat. Investimi në eficiencën e energjisë është i rëndësishëm për shumë arsye. Eficienca do të thotë që në njërin anë të kemi konsum më të efektshëm, por

përfshin edhe industrinë. Bashkëpunimi ynë sot nuk është i rastësishëm. Ne kemi bashkëpunuar ngushtë me MINT-in dhe KIESA-n për të lansuar këtë skemë”, ka thënë Rizvanolli.

Në anën tjetër, ambasadori i Luksemburgut në Kosovë, Eric Dietz, ka thënë se kjo skemë do t'i mbështesë bizneset private. “Me një buxhet prej një milion eurosh, skema e Granteve për Energji të Pastër shënon një hap të rëndësishëm në angazhimin tonë të përbashkët për avancimin e tranzicionit energjetik dhe qëndrueshmërisë klimatike të Kosovës. Skema do të ofrojë mbështetje të

drejtpërdrejtë për sektorin privat të Kosovës, duke u mundësuar kompanive të investojnë në energji diellore, ta përmirësojnë eficiencën e energjisë në ndërtesa dhe t'i përmirësojnë proceset e prodhimit për ta ulur konsumin e energjisë”, ka theksuar Dietz.

Vendimi i ZRrE-së për daljen e bizneseve të mëdha në tregun e lirë për energji ka hyrë në fuqi nga qershori, vendim ky i cili është kundërshtuar vazhdimisht nga bizneset dhe komuniteti i biznesit. Tregu i hapur energjetik, sipas komunitetit të biznesit, dëmton ekonominë e vendit dhe rrezikon mbylljen masive të vendeve të punës.

‘KOSOVA NË KUFI TË VARFËRISË ENERGJETIKE PËR SHKAK TË SHTRENTIMIT TË RRYMËS’

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Kosova është në kufi të varfërisë energjetike për shkak të shtrenjtimit të rrymës ka vlerësuar drejtori ekzekutiv i Institutit për Politika Zhvillimore (INDEP), Burim Ejupi, në tryezën e diskutimit në kuadër të projektit “Varfëria energjetike në Kosovë II”, organizuar nga INDEP-i. “Është hera e tretë apo e katërt që është shtrenjtuar energjia elektrike. Para 5-6 viteve i kemi bërë disa punime dhe në njëfarë mënyre thoshim investoni në eficiencë të energjisë apo e kemi pasur burime të ripërtëritshme, por kostoja e rrymës ka qenë e përballueshme dhe nuk ka qenë prioritet. Në vitin 2007 ka

mbërritur çmimi i energjisë elektrike në kulmin më të lartë, ku rroga mesatare në Kosovë ka qenë 200-300 euro, ndërsa fatura e energjisë ka mbërritur për një familje deri në 30 për qind të të hyrave për një familje. Me rritjet e reja të energjisë elektrike dhe rrogën mesatare për familje i bie që veçse kemi arritur faturat për energji dhe ajo termike ka arritur deri në 15-20 për qind. Jemi në varfëri ose në kufirin e varfërisë energjetike. Nëse kemi edhe një rritje të energjisë elektrike dhe pagat nuk rriten, ne vijmë në pozitën që kemi qenë në vitin 2007”, ka thënë Ejupi. Ndërsa përfaqësuesi i Heinrich-Böll-Stiftung, Granit Gashi, ka thënë se qëllimi i tyre është të

shtyhen përpara kornizat të cilat do të mundësojnë tranzicionin energjetik për Kosovën. Kurse Besiana Qorraj - Berisha nga Ministria e Ekonomisë ka thënë se roli i tyre është hartimi i politikave dhe baza e bashkësive të energjisë.

Ndërsa ekspertja për zhvillim të kapaciteteve, Lindita Daija, ka thënë se në aspektin e legjislacionit, Kosova tashmë është në një stad të avancuar. Më tutje, ekspertja e burimeve të energjisë, Zanfina Kabashi, ka thënë se Kosova ka potencial

për shumë lloje të burimeve të energjisë së ripërtëritshme. Në raportin e publikuar nga INDEP-i me temën “Komunitetet e energjisë dhe varfëria energjetike në Kosovë” është vlerësuar se Kosova ndodhet në një moment kritik, pa rregullore të qarta dhe mekanizma financiarë, ku komunitetet e energjisë rrezikojnë të mbeten në letër. Në këtë raport janë paraqitur edhe disa rekomandime, ndër to që Ministria e Ekonomisë dhe Zyra e Rregullatorit për Energji të themelojnë brenda gjashtë muajve një grup të përbashkët pune, i cili do të ketë për detyrë plotësimin e bazës ligjore për komunitetet e energjisë.

Me 450 kontrata dhe mbi 4 600 pika furnizimi, KESCO udhëheq bashkëpunimet me bizneset në tregun e hapur të energjisë

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Me mbi 450 kontrata të nënshkruara dhe mbi 4 600 pika furnizimi, KESCO vazhdon të jetë një prej aktorëve kryesorë për sigurimin e energjisë për bizneset në Kosovë. KESCO ka theksuar se me angazhimin e palëkundur ndaj cilësisë dhe

profesionalizmit, mbetet zgjedhja kryesore për kompanitë që kërkojnë stabilitet dhe transparencë në tregun energjetik. “Ne e kuptojmë rëndësinë e furnizimit të qëndrueshëm dhe transparencës në tregun e hapur të energjisë, ndaj ofrojmë

zgjidhje të personalizuar dhe shërbime profesionale që plotësojnë nevojat specifike të çdo biznesi. Ekspertiza dhe përvoja jonë e gjatë na mundësojnë të sigurojmë një proces efikas dhe të besueshëm të furnizimit, duke u dhënë konsumatorëve tanë sigurinë

për të operuar pa ndërprerje. Me angazhimin e palëkundur ndaj cilësisë dhe profesionalizmit, KESCO mbetet zgjedhja kryesore për kompanitë që kërkojnë stabilitet dhe transparencë në tregun energjetik. Për më shumë informacion apo për

oferta të personalizuar, na kontaktoni në: e-mail: bizline@kesco-energy.com”, ka njoftuar KESCO.

SHKRIM I BOTUAR NË ‘THE FORTNIGHTLY REVIEW’ MË 1913: MBI HISTORINË DHE REZISTENCËN E SHQIPTARËVE

Wadham Peacock studioi historinë në Universitetin e Kembrixhit dhe rreth viteve 1878-1880 punoi si sekretar personal i Konsullit të Përgjithshëm Britanik në Shkodër, Sir William Kirby Greene. Ai u përmend në vitin 1880 nga udhëtari dhe shkrimtari malazez, Spiridion Gopçeviq (1855-1936), të cilin e shoqëroi në një ngjitje në malin Maranaj dhe ku për pak sa nuk e humbi jetën në një ortek. Dhjetëvjeçari i punës së Peacockut në Shqipëri i dha, në çdo rast, njohuri të mira për vendin. Tridhjetë vjet më vonë, pak pas pavarësisë së Shqipërisë, ai botoi librin me 256 faqe, Albania: the Foundling State of Europe [Shteti i ri braktisur i Evropës, Londër, 1914], si dhe esenë në vijim (përgatitur nga: Robert Elsie). Titulli i kësaj eseje – botuar në revistën prestigjioze The Fortnightly Review, në vitin 1913 – është The “Wild Albanian” [“Shqiptari i egër”]. Titulli i këtij publikimi në shqip është i redaksisë.

Nga: Wadham PEACOCK[1]

Bismarcku, me shpërfilljen e tij brutale ndaj fakteve që nuk i përshtateshin, deklaroi në Kongresin e Berlinit, në vitin 1878: Nuk ka komb shqiptar. Lidhja Shqiptare [e Prizrenit – shën. i përkth.], madje pikërisht ndërsa ai fliste, dëshmoi se ai kishte gabuar; dhe tani, më shumë se tridhjetë e katër vjet më vonë, kur puna të cilën Kongresi, nga nevoja, e la të papërfunduar, duhet të ndërmerret një hap më tej drejt përfundimit të saj logjik – kombi shqiptarë përbën një nga çështjet më serioze që duhet të zgjidhen nga oborret e Kombeve të Mëdha. Për fat të mirë për Evropën, marrëveshja midis Fuqive është aq e fuqishme në unanimitetin e saj, sa që Serbia, i vetmi shtet ballkanik që guxoi të vepronte sipas thënies së gabuar të princit Bismarck, është detyruar të tërheqë pretendimet e veta.

Tani nuk vihet më në pikëpyetje vendimi se Shqipëria do të jetë autonome; pyetjet në vijim: Cili do të jetë statusi i princit apo

sundimtarit?, Cilët do të jenë kufijtë e saktë të ardhësit të ri në rrethin evropian? dhe A do të jetë shteti i ri nën hijen e sovranitetit nominal të Sulltanit? janë thjesht çështje të detajeve që mund të zgjidhen në mënyrë paqësore nga Fuqitë. Fakti qendror dhe i rëndësishëm është që kombi shqiptar është njohur nga ndërgjegjia evropiane, dhe se civilizimi ka shpëtuar nga një Poloni e shekullit të njëzetë. Ndërmjet shqiptarit dhe sllavit qëndrojnë shekuj të tërë me urrejtje dhe gjakmarrje. Shqiptari e sheh sllavin si pushtues dhe grabitës; sllavi e sheh shqiptarin si një person të bezdisshëm i cili, edhe pse herë pas here është mundur, gjithmonë ka refuzuar të nënshtrohet; dhe, duke pasur avantazhin e madh të zotërimit më të mirë të letërsisë, ai e ka paraqitur vazhdimisht shqiptarin e pazëshëm si hajdut dhe grabitës të fshatrave sllave. Por, nga pikëpamja historike, e vërteta është ndryshe. Duke lënë mënjanë faktin se si shqiptari ashtu edhe sllavi mund të jenë – dhe janë – hajdutë në raste të caktuara, shqiptarët dhe të

afërmit e tyre kishin shekuj të tërë që ziheshin ndërmjet vete kur turmat sllave kaluan Danubin dhe i dëbuan banorët e vjetër, me numër të madh, nga fushat drejt kodrave dhe nga kodrat drejt maleve. Midis shkëmbinjve të paarrtshëm në anën perëndimore të Gadishullit Ballkanik, përballë detit Adriatik, mbetjet e popujve autoktonë të Ilirisë, Epirit, Maqedonisë dhe Thrakisë kanë rezistuar për shekuj të tërë ndaj valëve të përsëritura të keltëve, gotëve, serbëve, bullgarëve dhe turqve. Si malazetët që mbajnë pjesën veriore të maleve të tyre, shqiptarët janë mundur, kanë parë fshatrat e tyre të digjen dhe familjet e tyre të masakrohen, por kurrë nuk janë nënshtuar përfundimisht. Dallimi i vetëm është se, ndonëse shqiptarët

kishin mbrojtur fortesat për shumë breza para se sllavët e Malit të Zi të vinin në jug të Danubit, ata asnjëherë nuk patën fatin, ose ndoshta mençurinë, të kishin një përfaqësues të fuqishëm letrar. Edhe Lord Byroni i anashkaloi ata në favor të grekëve, megjithëse ia njohu shqiptarit të egër, me fustanellë deri në gju, meritën që kurrë nuk ia kishte kthyer shpinën armikut dhe kurrë nuk e kishte tradhtuar mysafirin.

Është e pamundur që çlirimi i Greqisë të arrihej po të mos kishin qenë luftëtarët shqiptarë ata të cilët ofruan materialin më të mirë luftarak për kryengritjen. Admirali Miauli, Boçari, Vulgari dhe shumë heronj të tjerë të fillimit të shekullit të kaluar ishin shqiptarë, ose me prejardhje shqiptare, por greku modern jeton mbi arritjet letrare të helenëve të lashtë, ndërsa burrat e fortë të Shqipërisë, ashtu si paraardhësit e tyre që jetuan përpara Agamemnonit, janë lënë në harresë, sepse askush nuk e ka përqendruar vëmendjen e Evropës mbi ta.

Byroni, Finlay dhe qindra të tjerë bënë çfarë mundën për ta bindur Evropën se greku modern është pasardhësi i vërtetë i helenit të lashtë, por asnjëri prej tyre nuk ia njohu shqiptarit meritën që i takonte. Pastaj moda ndryshoi; sllavi doli në pah, dhe z. Gladstone, lordi Tennyson me sonetin e tij për Malin e Zi, zonja Irby e Sarajevës, dhe një mori shkrimtarësh dolën për të lavdëruar serbin dhe bullgarin më pak simpatik, por gjithsesi të sllavizuar, me rezultatin që njeriu mesatar beson se sllavët ishin pronarët fillestarë të Gadishullit Ballkanik dhe se turqit ua morën atyre atë në

Betejën e Kosovës më 1389.

Shqiptari, krenar dhe i heshtur mbi shkëmbinjtë e vet, pa as edhe një betejë fatkeqe që të shërbente si kunj për reklamim, ndër shekuj nuk i ka kërkuar asgjë Evropës, dhe ajo asgjë nuk i dha. Ndoshta grekët nuk iu përgjigjën lavdisë që pritej prej tyre, dhe kështu ranë në prapaskenë, por është e sigurt se sllavët dolën në plan të parë në kohën viktoriane, dhe nga viti 1880 ishin fëmijët e përkëdhelur të Evropës hysterike. Bullgari i sllavizuar është një njeri i ashpër, punëtor, i mbyllur në vetvete dhe i pasofistikuar, ndërsa ishte paksa e vështirë të mbaje në nivel të lartë entuziazmin për të. Por, serbi, nga jashtë, është një krijesë e këndshme dhe piktoreske, me një ndjesi të mprehtë për vlerat dramatike. Konstandini, i fundit nga perandorët bizantinë, ra në një mënyrë edhe më dramatike në Kostandinopojë, sesa Llazari – cari i fundit serb në Fushën e Kosovës – por, zia kombëtare për ditën e zezë të Kosovës duket se ka prekur imagjinatën e Evropës, ndërsa vdekja historikisht shumë më e rëndësishme e Konstandin Paleologut, brenda portës së Shën Romanit, më 29 maj 1453, e ka lënë atë të harruar.

Serbi është simpatik në kuptimin pasiv të fjalës; ai tërheq njerëzit me filozofinë e tij të lehtë dhe me mënyrën e pakujdesshme të trajtimit dhe shikimit të jetës. Bullgari modern nuk tërheq. Ai ndoshta frymëzon respekt, por jo dashuri. Në karakteristikat racore, serbët u ngajnë irlandezëve të Perëndimit dhe bullgarët u ngajnë skocezëve të ultësirës; dhe njeriu më bindës natyrisht lë përshtypjen më të mirë te vëzhguesi kalimtar. Kështu ndodh që shkrimtarët,

për Ballkanin, shpesh pa vetëdije i frymëzojnë lexuesit e tyre, ata që nuk udhëtojnë, me idenë se serbët, të përfaqësuar sot nga servët dhe malazezët, ishin pronarët fillestarë të Ballkanit, por e ndanë pjesën lindore me bullgarët, ndërsa turqit ishin pushtues që padrejtësisht morën vendin dhe tani me të drejtë po ua kthejnë pronarëve legjitimë. Në realitet, shqiptarët, ose shkypëtarët, siç quhen në mënyrë të drejtë, përfaqësojnë pronarët fillestarë të gadishullit, pasi serbët nuk e kaluan Danubin deri rreth vitit 550 pas Krishtit, ndërsa bullgarët deri më 679 kur shkypetarët kishin gëzuar mbi njëmbëdhjetë shekuj zotërim të tokës, të gjallëruar nga përlëshjet fisnore, betejat me ose nën mbretërit maqedonas, dhe në luftime me Romën. Për çdo qytet dhe krahinë që sllavët mund ta pretendojnë përmes së drejtës së pushtimit nën ndonjë perandori të mjegullt dhe kalimtare, shqiptarët mund të kundërshtojnë titullin e pronësisë fillestare të tokës që nga epokat kur as historia e as sllavët nuk ishin të njohur në Ballkan. Romakët, ndryshe nga shumica e pushtuesve që erdhën pas tyre, ishin administratorë, dhe një provincë zakonisht përfitonte nga sundimi i tyre. Fiset trako-ilire, që sot përfaqësohen nga shkypetarët ose shqiptarët, nuk u shqetësuan në mënyrë serioze nga guvernatorët dhe kolonët romakë ose, më saktë, ata u lanë pas dore dhe u lanë të binin në një gjendje letargjie nga lloji i trazuar i qytetërimit në të cilin kishin rritur vetë mbretërit e tyre. Romakët ruanin rendin, por nuk e hapën vendin. Mirëpo, kur sllavët dhe bullgarët u përhapën në vend si një tufë karkalecash, banorët autoktonë ose u shfarosën, ose u arratisën në male ku jetuan duke luftuar kundër asaj që quhej “autoritet”, por që, në mendjen e tyre, ishte tirania e uzurpatorit dhe pushtuesit. Lufta 500-vjeçare Malit të Zi kundër turqve është treguar shpeshherë me gjuhë entuziaste. Por, lufta më shumë se 1000-vjeçare e shkypetarëve kundër sllavit dhe turkut është

kaluar gjithmonë si një incident pa rëndësi. Vetë emri “shqiptar” [“Albanian” dhe “Albania” në këtë shkrim përkthehen “shqipëtarët”, “Shqipëria” – shën. i përkth.] i shërben paragjykitimit. Për evropianin perëndimor, ai sjell ndër mend rrëfimet e udhëtarëve për kusarë shqiptarë, dhe historitë për rojet e Sulltan Abdyl Hamidit. Emri tingëllon – dhe është – modern; ndërsa “serb”, ashtu siç e shkruajnë me mençuri admiruesit e servianëve modernë, ka një shije të lashtë. Fiset që sot njihen si shqiptarë nuk e njohin veten me atë emër. Ata janë shkypetarë, Bijtë e Shqiponjës së Malit, dhe vendi i tyre është Shkyperia ose Shkypenia – Toka e Shqiponjës së Malit. Ata kanë një legjendë që thotë se kur ushtarët i thanë Pirros se lëvizjet e tij në luftë ishin aq të shpejta sa fluturimi i një shqiponje, ai u përgjigj se kjo ishte e vërtetë, sepse ushtarët e tij ishin bij të shqiponjës dhe heshtat e tyre ishin pendët me të cilat ai fluturonte. Nëse kjo histori ka ndonjë bazë në fakte, ajo tregon se emri shkypetar ishte i njohur, ose i marrë nga populli dhe mbreti i tij rreth vitit 300 para Krishtit, dhe mund të habitemi vetëm nga modestia që nuk e daton emrin edhe më herët. Në çdo rast, Pirro, ushtaraku më i madh i kohës së tij, ishte një shkypetar dhe përballë tij cari Dushan është modern dhe furacak. Emri “Shqipëri” nuk u dëgjua deri në fund të shekullit të njëmbëdhjetë, kur normanët, nën Robert Guiscardin, pasi mundën perandorin Aleks Komnenin në Durrës, marshuan drejt Elbasanit, i quajtur atëherë Albanopolis, dhe duke e pasur emrin vendas shumë të vështirë për gjuhën e tyre, e quajtën vendin, qyteti kryesor i të cilit ishte Albanopolisi, me një term të lehtë: “Albania”. Fjala, e cila nuk duket të jetë përdorur zyrtarisht deri në gjysmën e parë të shekullit të katërmëdhjetë, në të vërtetë i referohet tokës në anën perëndimore të Detit Kaspik, dhe një konfuzion i madh ka lindur nga paafërsia e normanëve për t’u përballur me

fjalën “Shkypetar”. Shumë shqiptarë të arsimuar pohojnë se janë pasardhës të pellazgëve, por kjo kundërshtohet nga disa autoritete evropiane. Meqenëse nuk dimë pothuajse asgjë për pellazgët, çështja mbetet spekulative dhe e pamundur për t’u vërtetuar në një mënyrë ose tjetër; por, në çdo rast, është e sigurt që shkypetarët janë pasardhës të atyre fiseve trako-ilire të cilat, sido që të jenë quajtur nga autorët grekë, zinin vendin në veri të Helladës, kur historia po dilte nga legjenda. Mbreti më i hershëm i njohur i Ilirisë thuhet të ketë qenë Ylli, i cili vdiq në vitin 1225 para Krishtit. Nën nipin e tij, Daunin, vendi u pushtua nga liburnët të cilët u larguan nga Azia pas rënies së Trojës. Liburnët zaptuan bregdetin e Dalmacisë dhe ishujt nga Korfuzi e në Veri, dhe gradualisht u përthithën nga popullsia vendase. Vetëm Shqipëria e Veriut përfshihej në Iliri, e cila shtrihej në veri mbi Malin e Zi, Hercegovinën dhe Dalmacinë. Shqipëria e Jugut njihej si Epiri, dhe kjo ndarje e vendit e bën përzgjedhjen e fakteve historike që lidhen me Shqipërinë, në tërësi, më të

vështirë se zakonisht. Por, është e lehtë të supozohet se shekujt që kaluan sollën përlëshje të vazhdueshme fisnore ndërmjet ilirëve, epirotëve, maqedonasve dhe popujve të tjerë trako-ilirë, dhe rreth vitit 600 para Krishtit ndodhi invadimi i parë i madh për të cilin nuk kemi ndonjë dijeni të qartë. Historia e gadishullit Ballkanik ka alternuar gjithmonë, në intervale më të gjata ose më të shkurtra, mes grindjeve lokale dhe inkursioneve të mëdha të barbarëve, të cilët përshkonin vendin dhe përmbytën fushat, por i linin malet të papushtuara. Pikërisht në këto male qëndron kryesisht historia shqiptare, sepse ndërsa popullsia e ultësirave u përthith ose përthithi pushtuesit, racat e vjetra u arratisën në male dhe ruajtën, të paprekura, gjuhën dhe zakonet e tyre primitive. Keltët ishin pushtuesit e parë barbarë dhe, siç ndodh zakonisht në inkursione të tilla, ndryshe nga emigrimet e gjera racore, ata ishin me gjasë një trup i vogël burrash luftëtarë me gratë dhe fëmijët të cilët u zhdukën shpejt në masën e popullsisë ku u vendosën. Ata u përthithën nga mbretëria ilire, kryeqyteti i së cilës ishte Shkodra dhe, si liburnët që i zëvendësuan në det, fituan famë dhe pasuri si piratë në Adriatik e madje edhe në Mesdhe. Në gjysmën e parë të shekullit IV para Krishtit, Bardhyli, mbreti i Ilirisë, pushtoi Epirin dhe një pjesë të mirë të Maqedonisë, por u mund dhe u shty mbrapsht në malet e tij nga Filipi, babai i Lekës së Madh. Pak më vonë, Aleksandri, mbreti i molosëve në Shqipërinë e Jugut, ndërmori një ekspeditë në Itali dhe kështu e solli Romën në kontakt me brigjet përballë Adriatikut. Të gjitha këto mbretëri të vogla ishin qartësisht ndarje të së njëjtës racë dhe ishin shumë ngushtë të lidhura me njëra-tjetrën. Motra e Aleksandrit, mbretit të Molosëve, ishte nëna e Lekës së Madh; burrat që marshuan drejt Babilonisë, Persisë dhe Indisë ishin paraardhësit e shqiptarëve; ndërsa Epiri dhe Iliria morën pjesë në anarkinë që pasoi vdekjen e pushtuesit të madh, i

cili vetë është pretenduar si shkypetar dhe me shumë të drejtë. Pirro, mbreti luftëtar i Epirit, ishte padyshim një shkypetar, dhe rreth gjashtëdhjetë vjet pas vdekjes së tij, Agroni doli nga kaosi si mbret i mbretërisë së vjetër të Bardhyllit dhe gjithashtu i Epirit. Si i afërmi i tij, Leka i Madh, ai ishte një luftëtar i shkëlqyer dhe po si ai vdiq pas një orgjie, duke lënë pas një vejushë, Teutën, e cila ishte një grua me karakter të fortë. Thuhet se ajo vendosi një zinxhir në lumin Buna, aty ku dy kodra e ngushtojnë shtratin e lumit mbi fshatin Reç, dhe vendosi një taksë mbi të gjitha anijet që kalonin lart e poshtë. Shqiptarët thonë se unazat ku ajo lidhi zinxhirët e saj janë ende të dukshme në shkëmbinj. Për më tepër, ajo ngriti një ushtri, ndërtoi një flotë, dhe me më pak kujdes sesa shqiptarët modernë, u nis për të pushtuar ishullin Is (tani Vis), që rastësisht ishte në aleancë me romakët. Republika romake dërgoi një delegacion te Teuta, por ajo vrau njërin nga të dërguarit dhe me guxim sulmoi Durrësin dhe Korfuzin. Romakët, për pasojë, drejtuan armët drejt bregut ilir dhe nuk u desh shumë kohë për të mposhtur Teutën. Ajo u dëbua nga të gjitha vendet që kishte pushtuar, madje edhe nga kryeqyteti i saj, Shkodra, dhe u detyrua të pranonte një paqe poshtëruese. Megjithatë, shkypetarët ilirë nuk e kishin marrë ende mësimin dhe nuk e kishin kuptuar fuqinë në rritje të Romës. Dhimitër Fari, që pasoi Teutën si sundimtar i vendit dhe kujdestar i djalit të Agronit, edhe pse i detyrohej shumë Romës, filloi të plaçkiste dhe grabiste aleatët e Republikës, ndërsa u përpoq të bashkonte shtetet shkypetare në një aleancë të vetme. Ai dështoi, dhe tokat e shkypetarëve ranë nën fuqinë e romakëve të cilët u mjaftuan me vendosjen e një protektorati mbi mbretërinë e mbretit të ri, Pinit. Tri shtetet shkypetare – Iliria, Epiri dhe Maqedonia – u ngritën kundër Romës nën Filipin e Maqedonisë, kur Hanibali dukej se ishte në rrugën e duhur për të shtypur Republikën, dhe vetëm

një pjesë e vogël e asaj që sot është Shqipëri në jug të Drinit, mbeti besnike ndaj angazhimeve të saj.

Kur rreziku kartagjenas u zhduk, Roma u rikthye edhe një herë drejt tokave matanë Adriatikut. Genci, mbreti i fundit në Shkodër, ishte lidhur me Perseun e Maqedonisë dhe i ishte rikthyer piraterisë adriatike si paraardhësit e tij. Tridhjetë ditë mjaftuan për rënien e mbretërisë veriore të Shkyperisë. Pretori Amikus, në vitin 168 para Krishtit zbarkoi në breg dhe e detyroi Gencin të tërhiqej në Shkodër, ku mbreti u dorëzua pak më vonë dhe u mor së bashku me gruan, dy djemtë dhe vëllanë e tij për të zbukuruar triumfin në Romë. Perseu u mund plotësisht nga konsulli Paul në Pidna, menjëherë pas kësaj, dhe të gjitha tokat shkypetare u përfshinë në Perandorinë Romake. Epiri, në veçanti, u ndëshkua rëndë, dhe mirëqenia e vendit, e konsiderueshme deri atëherë, u shkatërrua plotësisht. Shkypetarët u tërhoqën në malet e veta, dhe romakët nuk bënë asgjë për të rikthyer pasurinë dhe kulturën e kohës së mbretërve vendas. Qytetet, madje edhe Shkodra, ranë në rrënim, dhe kur Augusti themeloi Nikopolisin në veri të Gjirit të Artës, në përkujtim të Betejës së Aktiumit, nuk kishte asnjë qytet me rëndësi në Epir apo Iliri. Vetë Nikopolisi nuk zgjati shumë, sepse nën sundimin e Honorit ishte bërë pronë e një zonje greke, dhe kur Alariku dhe gotët e tij, në shekullin e pestë, përfshinë Ilirinë dhe Epirin, qyteti u plaçkit dhe që prej asaj kohe nuk ishte më një vend me rëndësi.

Nën perandori, vendi i braktisur u nda ndërmjet provincave të Ilirisë dhe Epirit, ku Shqipëria e Veriut përbënte pjesën jugore të Ilirisë. Kur Perandoria Romake u nda në vitin 395 pas Krishtit, shkypetarët iu caktuan Perandorisë Lindore, dhe vendi u njoh me emrin Prevalitana, me Shkodrën si kryeqytet. Gjendja e vendit duhet të ketë qenë shumë e ngjashme me atë nën sundimin turk. Prefektët e Perandorisë sundonin në

bregdet dhe në fusha, por në male shkypetarët gëzonin një lloj gjysmë-pavarësie, dhe si pasojë e kësaj shpërfilljeje, vendi mbeti në një gjendje të braktisur. Por, shkypetarët ishin pa dyshim pronarët e tokës nën sundimin perandorak të Kostandinopojës. Në shekullin e pestë ndodhën pushtimet e mëdha të para, nga të cilat Perandoria e Bizantit do të zhdukej përfundimisht. Gotët rebelë, nën udhëheqjen e Alarikut, pasi pushtuan Greqinë, u drejtuan në Veri dhe shkatërruan Epirin dhe Ilirinë, provinca të cilat deri atëherë i kishin shmangur për shkak të varfërisë së tyre që nga pushtimi romak. Kur gotët pushtuan Italinë, Shkyperia shijoi një periudhë relativisht të qetë nën Justinianin, deri në ardhjen e sllavëve. Hunët dhe avarët ishin pushtues kalimtarë; ata nuk u vendosën në tokë, por i detyruan fiset trako-ilire, që flisnin si latinisht ashtu edhe shkyp, të tërhiqeshin në male, ndërsa hapën rrugën për sllavët. Në fund të shekullit të gjashtë, fiset sllave, që kishin kaluar Danubin në grupe të shpërndara rreth treqind vjet më parë, erdhën në numër të madh për t’u vendosur, dhe ultësirat u pushtuan dhe u shkatërruan nga ata, ndonjëherë të vetëm, ndonjëherë në bashkëpunim me avarët.

Trako-ilirët, në atë kohë, ishin si britanikët e romanizuar; ata ishin zbutur nën Pax Romana, dhe nuk ishin në gjendje të përballonin pushtuesit e pamëshirshëm. Ata u tërhoqën në malet e Shqipërisë, dhe atje gradualisht braktisën gjuhën latine dhe lustrimin e qytetërimit romak. Ata ishin burra që duhej të luftonin për jetën e vet; të dobët u zhdukën, dhe gjuha dhe zakonet e vjetra të shkypetarëve u rimorën sërish.

Serbi, edhe pse i butë në të folur dhe bindës kur nuk ka epërsi, në thelb është i egër, dhe fiset trako-ilire që u dëbuan nga Trakia dhe Maqedonia drejt maleve të Epirit dhe Ilirisë jugore, ishin mbetjet më të forta të një popullsie që kishte parë pleq, gra dhe fëmijë të masakruar, dhe shtëpi të djegur nga pushtuesit. Atëherë filloi urrejtja e përgjeshme midis

shkypetarit dhe serbit, e cila mbetet e hidhur edhe sot, sepse shqiptari ende e sheh sllavin si pushtuesin dhe shkatërruesin e shtëpisë dhe familjes së tij. Kjo shpjegon përse shqiptari modern gjithmonë ka qenë më miqësor me turkun mysliman sesa me sllavin e krishterë. Brutalitetet e kryera nga turqit ishin gjëra krejt të vogla krahasuar me mizoritë e sllavit. Në gjysmën e parë të shekullit të shtatë, sllavët u njohën zyrtarisht nga Perandoria. Herakliu i bindi ata të kthenin armët kundër avarëve, dhe pas kësaj ata mbajtën tokat që kishin pushtuar – si feude të Perandorisë Bizantine, por të qeverisura nga zhupanët e tyre. Shkypetarët trako-ilirë u detyruan prej asaj kohe të tërhiqeshin në malet e asaj që sot është Shqipëri, ndërsa sllavët zunë ato që sot janë Servia, Mali i Zi, Bosnja, Hercegovina dhe Dalmacia, me Raguzën si kryeqytet. Pushtuesit e ardhshëm në Gadishullin Ballkanik ishin bullgarët, një racë aziatike që kaloi nga Besarabia në fund të shekullit të shtatë. Ata ishin një popull i afërt me turqit, që do të vinin pas tyre, dhe, po si

turqit, ishin kryesisht një racë luftëtarësh. Por, ndërsa turqit gjithmonë qëndruan të izoluar në Evropë, bullgarët u sllavizuan dhe përvetësuan gjuhën dhe zakonet e popullsisë që dëbuan nga tokat lindore të gadishullit. Ata pranuan krishterimin në vitin 864, nën Borisin, i cili, ashtu si emnaku i tij i sotëm, u konvertua, dhe nën pasardhësin e tij, Simeonin, rreth vitit 900 themeluan një nga ato “perandoritë” afatshkurtra të Ballkanit që lindën si kërpudha në krah të Perandorisë më të qëndrueshme dhe të respektuar romake të Bizantit. Sundimi i Simeonit u shtri në pjesën veriore të gadishullit Ballkanik dhe zëvendësoi sundimin e serbëve të cilët ranë nën sundimin e tij.

Shkypetarët përfshiheshin në Perandorinë Bullgare, por, si më parë, ishin vetëm ultësirat, jo malet ato që kontrolloheshin nga pushtuesit. Sundimi i Simeonit, edhe pse ai mori me mburrje titullin Car ose Cezar, ishte kryesisht nominal në Perëndim, dhe kur ai vdiq në vitin 927, perandoria e tij u shpërbë. Shishmani dhe djali i tij, Samoili, megjithatë e mbajtën perëndimin të pavarur nga Bizanti, me kryeqytetin në Ohër, dhe me shumë mundësi periudha e Car Simeonit ishte koha kur shkypetarët qenë më afër nënshtrimit të plotë nga sllavët ose pushtuesit e sllavizuar. Por, në vitin 1018, Perandoria e Simeonit u shkatërrua plotësisht nga perandori Bazil Bullgarvrasësi, dhe Shqipëria kaloi sërish nën sundimin nominal të Bizantit, ndërsa bullgarët dhe serbët u sunduan drejtpërdrejt nga oborri perandorak.

Nga ana tjetër, edhe shpërthimi i energjisë nga Kostandinopoja u shua, sepse, si hegjemonia bullgare ashtu edhe ajo serbe, varej nga jeta e një njeriu të vetëm. Një udhëheqës i ri u ngrit në Bullgari, Gjon Aseni, i cili pretendonte se ishte pasardhës i Shishmanit. Ai u rebelua me sukses kundër Perandorisë, dhe pas vrasjes së tij, nën pasardhësit e tij, veçanërisht Gjon Asenin II, Shqipëria u përfshi në Perandorinë e Dytë Bullgare.

Nominalisht, shkypetarët kalonin nga Perandoria te bullgarët, nga bullgarët te serbët, dhe përsëri mbrapsht sa herë që ndryshonte kaleidoskopi i fuqive, por mbajtja e këtyre perandorive mbi ta ishte shumë e përkohshme për të lejuar ndonjë pushtim të kushtueshëm të maleve të tyre të egra. Kur perandori ose sllavët fitonin qartë epërsinë, ultësirat dhe qytetet e Shkyperisë binin në duart e pushtuesve, por në periudhat e dobësisë, ultësirat, dhe gjithmonë malet, qëndronin në duart e atyre mbetjeve të panënshtuara të banorëve të lashtë – shkypetarëve. Gjon Aseni vdiq në vitin 1241, dhe udhëheqësia e sllavëve ballkanikë filloi të kalonte te serbët, nën dinastinë e Nemanjës, të cilët fillimisht e quajtën veten mbretër dhe më pas carë të Serbisë. Stefani i Serbisë luftoi Paleologun dhe bullgarët, ushtria e të cilëve u mund në betejën e Velbuzhdit, më 28 qershor 1330.

Shqiptarët e Veriut mbetën më shumë a më pak të pavarur, ndërsa këto luftëra zhvilloheshin rreth tyre, por në kohën e Car Dushanit, Mbytësit, në vitin 1336 ata u përfshinë në perandorinë e tij. Pas shpërbërjes së mbretërisë së Dushanit, Shqipëria e Veriut u qeveris nga Shkodra nga princat e familjes Balsha, me origjinë nga Provenca, të cilët kishin shërbyer për carët serbë. Në vitin 1368, princi u bë katolik dhe malësorët shqiptarë të Veriut mbetën të atij besimi që nga ajo kohë.

Balshajt e zgjeruan shumë sundimin e tyre, por, në vitin 1383, Gjergj Balsha I u mund dhe u vra nga turqit pranë Beratit, dhe Gjergj Balsha II ia dorëzoi Shkodrën dhe Durrësin venedikasve, në këmbim të ndihmës së tyre kundër turqve. Por, venedikasit nuk i dhanë Balshës ndihmë me vlerë, kështu që familja u tërhoq në Mal të Zi, dhe në Shqipërinë e Veriut u pasuan nga familja Kastrioti e Krujës, të cilët ishin shkypetarë me gjak të pastër dhe e shtrinë sundimin e tyre mbi gjithë vendin, përveç zonave të mbajtura nga Venediku. Shqipëria e Jugut dhe e Mesme

ishin të pavarura nën sundimin e Despotit të Epirit, Mihal Engjëllit, i cili, edhe pse ilegjitim, pretendonte të ishte trashëgimtar i perandorëve Isak dhe Aleks Engjëllorit. Ai ngriti fiset shqiptare, i mundi dukët frankë të Selanikut dhe Athinës, dhe pas vdekjes së tij, nipi i tij Gjon Engjëlli luftoi me Gjon Dukën për Perandorinë e Bizantit, por u mund në vitin 1241. Trashëgimtari i engjëllorëve më pas u tërhoq në malet shqiptare, dhe si despotë të Epirit, familja sundoi për disa vjet vendin në pavarësi nga perandori. Ndërkohë, pushtuesi i fundit i Ballkanit po përfshinte gadishullin. Në vitin 1354 turqit u ftuan në Traki nga Gjon Kantakuzini, për ta ndihmuar kundër Paleologut. Ata u vendosën në Galipol dhe, më 1361, Sulltan Murati I pushtoi Adrianopojën. Servia u pushtua dhe u shkatërrua në Fushë të Kosovës më 1389, ku disa shqiptarë, nën princin e tyre Balsha, luftuan në ushtrinë e car Llazarit. Sulltan Murati II marshoi kundër Shqipërisë në vitin 1423 dhe mori si pengje, mes të tjerëve, katër djemtë e Gjon Kastriotit të Krujës. Më i vogli prej tyre ishte Gjergj Kastrioti, i famshmi Skënderbeu, i cili u edukua në Kostandinopojë [Adrianopojë – shën. i përkth.] nga Sulltani. Në vitin 1443, ai u ngrit kundër turqve dhe mori Krujën, dhe megjithëse ushtri pas ushtrie u dërguan kundër tij, ai mundte shumë vezirë dhe gjeneralë dhe vetë sulltan Muratin. Trimëria e shqiptarëve dhe vështirësitë e maleve e bënë udhëheqjen e Skënderbeut të pathyeshme, dhe madje edhe Mehmeti II, Pushtuesi, u mund nga princi shqiptar në Krujë në vitin 1465. Por, Skënderbeu nuk arriti të merrte ndonjë ndihmë nga Evropa, dhe ai vdiq më 1467, duke mos lënë një trashëgimtar të denjë. Kruja u pushtua nga Mehmeti II më 1478, dhe në vitin pasues Shkodra, Tivari dhe qytetet e tjera bregdetare iu dorëzuan turqve nga Venediku. Në male, shqiptarët gjithmonë gëzuan një liri të pjesshme nën turqit, por Shkodra në fillim u qeveris nga pashallarët turq. Në fillim të shekullit të tetëmbëdhjetë, një udhëheqës shqiptar mysliman, Mehmet Beu i familjes Bushati, nga një fshat pak në Jug të Shkodrës, mori qytetin dhe masakroi rivalët. Ai ishte aq i fuqishëm, saqë Porta mendoj se ishte gjë e zgjuar ta bënte pashallëkun të trashëguar në familjen e tij, dhe ai sundoi jo vetëm Shkodrën, por edhe Lezhën, Tiranën, Elbasanin dhe Dukagjinin. Kara Mahmuti, i biri, ishte një princ krejtësisht i pavarur. Ai dy herë pushtoi Malin e Zi dhe dogji Cetinën, dhe mundi trupat turke në Fushë të Kosovës, por në vitin 1796 u mund dhe u vra në Mal të Zi. Pasardhësit e tij sunduan Shqipërinë e Veriut, udhëhoqën kryengritje në Bosnjë dhe Servi, dhe luftuan kundër Sulltanit me sukses. Por, pas Luftës së Krimesë, Porta dërgoi një ushtri në Shkodër, dhe sundimi i pashallarëve myslimanë shqiptarë të bushatlinjve mori

fund. Ndërsa pashallarët e familjes Bushati sfidonin sulltanin në Shqipërinë e Veriut, Ali Pasha i Janinës i mundi ata në Jug. Ai bëri bashkë shqiptarët e Jugut, por pas një karriere të gjatë dhe të suksesshme, më në fund u rrethua në kështjellën e Janinës dhe u vra në vitin 1822. Gjatë gjysmës së fundit të shekullit, vendi u qeveris nga Kostandinopoja, por megjithëse qytetet ishin të zëna nga garnizonet, malësorët ruajtën armët, pavarësinë dhe ligjet e zakonet e tyre fisnore. Lidhja Shqiptare, e cila u themelua në 1878 nën udhëheqjen e Hodo Beut të Shkodrës dhe Prenk Bib Dodës së Mirditës, i bashkoi myslimanët dhe të krishterët e Shqipërisë së Veriut për të protestuar kundër dorëzimit të Gucisë dhe Plavës te Mali i Zi, dhe pati sukses deri në atë pikë saqë rajoni i Ulqinit u zëvendësua për qytetet malore. Pavarësisht mërgimit të Hodo Beut dhe Prenk Bib Dodës, Lidhja gjithmonë ka pasur një ekzistencë të fshehtë, drejtuar kundër të gjithë armiqve të kombit shqiptar. Vetëm në një shkallë më të vogël se Mali i Zi, Shqipëria ruajti lirinë e saj nga sundimtarët turq, dhe kjo për shkak të lehtësisë me të cilën ultësirat dhe bregdeti mund të pushtoheshin nga trupat. Familjet udhëheqëse, midis shqiptarëve myslimanë, kanë furnizuar një numër të madh zyrtarësh civilë dhe të ushtarakëve në shërbimin osman, dhe këta pashallarë dhe bejlerë janë treguar burra të aftësisë më të lartë. Nuk do të mungojnë sundimtarët e aftë kur shteti i ri do të formohet. Shkypetarët jo vetëm që kanë ruajtur vatrat e tyre malore, por edhe gjuhën dhe ligjet e veta. Shqipja, për ta dhënë me emrin modern, është një gjuhë ariane, shumë e lashtë, e cila flitej nga fiset ballkanike para kohës së Lekës së Madh. Është një gjuhë jo-sllave, fjalët sllave të përdorura janë thjesht shtesa të bëra në kohë relativisht të vona. Në Serbinë e Vjetër dhe në kufijtë e Malit të Zi, shqiptarët janë përzier dhe martuar me sllavët, por ata kanë marrë vetëm disa fjalë serve dhe jo gjithë gjuhën. Në Jug ka ndodhur një proces i ngjashëm. Shqipja është padyshim e afërt me greqishten, dhe ka huazuar shumë fjalë, veçanërisht midis fiseve përgjatë kufirit, kështu që shqipja më e pastër gjendet në malet e Mirditës katolike dhe midis familjeve myslimane në Jug të Shqipërisë së Mesme. Kjo është aq e vërtetë, saqë fiset në kufirin malazez e kanë të vështirë të kuptojnë ata në viset kufitare me Greqinë. Rreth një e treta e gjuhës përbëhet nga fjalë të marra nga keltishtja, gjermanishtja, latinishtja dhe sllavishtja, për shkak të pushtimeve që shkypetarët kanë pësuar; një e treta tjetër është greqishte eolike në një formë shumë arkaike; dhe e treta e mbetur është e panjohur, por pa dyshim përfaqëson gjuhën e fiseve të lashta trakolire. Janë bërë spekulime interesante mbi pozitën e saktë

të shqipes në familjen ariane, por është plotësisht e pranuar që është një gjuhë jo-sllave dhe shumë e lashtë. Është një gjuhë jashtëzakonisht e vështirë për një të huaj për ta folur, dhe shkypetarët pretendojnë se askush, përveç vendasve, nuk mund të shqiptojnë saktë tingujt e saj të çuditshëm bashkëtingëllorë. Vështirësia për të mësuar gjuhën rritet nga mungesa e një alfabeti të përshtatshëm. Jezuitët dhe françeskanët e Shkodrës përdorin alfabetin latin; në Jug, priftërinjtë ortodoksë përdorin shkronja greke. Por, asnjëri sistem nuk është i kënaqshëm, dhe për pasojë disa gramatikanë kanë futur shenja diakritike, ose kanë përzier të dyja grupet e shkronjave në një alfabet të ngatërruar. Shqipja është shkruar edhe me shkronja turke, por ndoshta edhe me më pak sukses, dhe është një provë e vitalitetit të mrekullueshëm të gjuhës fakti që ajo ka mbijetuar nëpër shekuj, pa letërsi, e pamësuar dhe e pashkruar në shkolla. Përveç aty ku janë përzier me sllavët dhe racat e tjera, shkypetarët janë shtatlartë dhe biondë. Ata që kanë vuajtur nga varfëria e maleve nuk kanë pretendime për bukuri, por malësori mesatar, që i përket një fisi të pasur, ka fytyrë ovale me hundë si shqiponjë, mollëza të larta, sy të kaltër, flokë të verdhë dhe mustaqe të gjata të arta. Trupat e tyre janë të drejtë dhe të hollë, dhe jo aq të rëndë sa të malazezëve. Edhe në qytete, shqiptarët rrallë trashen, por ruajnë trupin e hollë e vital gjatë gjithë jetës. Disa mirditorë mund të kalonin kudo për anglezë të tipit biond. Shkypetarët gjithmonë kanë qenë të ndarë në dy familje të mëdha: gegët në Veri dhe toskët në jug, me lumin Shkumbin që shënon kufirin midis tyre. Nuk është gjetur asnjë kuptim për emrin tosk, por për atë geg thuhet se nënkupton gjigant, dhe në shekullin e pesëmbëdhjetë përdorej nga turqit si një lloj titulli për familjen sunduese të Mirditës. Shqiptarët e Veriut ndahen në fise ose klane; ata në Veri përfshihen nën emërtimin malësorë, ose burra të Maleve të Zeza, përfshirë fiset Kelmend,

Kastrat, Hot, Shkrel dhe fise të tjera; ata në Lindje përfshijnë fiset Shala, Shoshi, Sumaj dhe të tjerë, të quajtur së bashku Pult ose Banorët e Pyjeve; si dhe konfederata e Mirditës që janë katolikë dhe qeverisen nga një kryetar i familjes Doda. Aktualisht, kryetari i tyre është Prenk Bib Dodë Pasha, i cili për shumë vjet ishte në mërgim në Azinë e Vogël për pjesëmarrjen e tij në Lidhje. Në Shqipërinë e Jugut, toskët ndahen në tri grupe kryesore: toskë, çamë dhe labë, dhe përsëri ndahen në fise. Në Shqipërinë e Veriut, mirditorët dhe shumica e malësorëve janë katolikë, dhe ata janë pasardhës të burrave të cilët, në vitin 1320, pasi carët serbë, që në atë kohë mbanin Shkodrën dhe rrafshin, kishin braktisur katolicizmin dhe kishin pranuar ortodoksinë, refuzuan të hiqnin dorë nga besnikëria ndaj Papës. Numri i ortodoksëve në Shqipërinë e Veriut është shumë i vogël, dhe gjysma e banorëve të Shkodrës, shumica e malësorëve, një pjesë e madhe e Pultit dhe pothuajse të gjithë ata rreth Prizrenit, Gjakovës dhe Pejës janë myslimanë. Në Shqipërinë e Jugut, qytetarët dhe banorët e ultësirave janë kryesisht myslimanë, përveç ata drejt kufirit grek ku janë kryesisht ortodoksë. Një zyrtar shqiptar vlerëson se gati gjysma e një milion e tetëqind mijë banorëve janë myslimanë; më pak se një e treta ortodoksë, dhe pjesa tjetër janë katolikë. Kjo ndoshta është afër së vërtetës, por çdo statistikan ka shifrat e veta dhe arsytet për to, megjithëse në një shkallë më të vogël se në Maqedoni. Territorit shqiptare midis Tivarit dhe Ulqinit iu dhanë Malit të Zi, në vitin 1880, pas një proteste të armatosur nga Lidhja Shqiptare, dhe tokat e shkypetarëve tani përfshijnë Shkodrën dhe fushën e saj, malet e malësorëve, Gucinë dhe Plavën, Pejën, Gjakovën, Prizrenin, Pultin, Mirditën, dhe vendin në përfundim të liqeneve të Ohrit dhe Janinës deri në Gjirin e Artës. Rreth Prizrenit ka një pakicë sllavësh dhe, në Jug, poshtë Janinës, ka një pjesë të madhe grekësh, por kufijtë e dhënë këtu përmbajnë të gjitha territoret e mbetura për

shkypetarët nga inkursionet e njëpasnjëshme në Gadishullin Ballkanik të sllavëve dhe bullgarëve. Fatmirësisht, përpjekja serbe për të injoruar shqiptarët dhe për të paraqitur Shkodrën, Durrësin dhe fushat përreth tyre si sllave, sepse carët serbë i mbajtën ato në intervale nga shekulli i shtatë deri në të katërmëdhjetin, ka dështuar, kryesisht – duhet pranuar – për shkak të pohimit nga Austro-Hungaria të interesave të veta, dhe jo për ndonjë dashuri ndaj drejtësisë historike nga Evropa. Me përjashtim të faktit që ata nuk kanë pasur kurrë një kryetar mbi të gjitha fiset, dhe kanë pasur një territor shumë më të gjerë për t'u mbrojtur kundër armiqve më të shumtë, rasti i shkypetarëve është krejtësisht i ngjashëm me atë të malazezëve. Malazezët mbajtën tokat e veta për pesëqind vjet në një bllok të vogël malesh, të vetëm kundër turqve; shkypetarët i kanë mbajtur tokat e veta për mbi një mijë vjet kundër valëve të njëpasnjëshme të sllavëve, bullgarëve dhe turqve. Ata shpesh kanë qenë të nënshtruar, por gjithmonë kanë dalë përsëri në sipërfaqe, dhe me luftën e tyre të gjatë dhe këmbëngulëse kanë fituar herë pas here të drejtën mbi shkëmbinjtë e thatë, ultësirat e pakta dhe portet e parëndësishme që përbëjnë trashëgiminë e tyre, ose më mirë atë që ka mbetur prej saj. Ata janë mbetjet e fundit të racës më të vjetër në Evropë, sepse përfaqësojnë popujt që u paraprijnë grekëve. Ata ishin të rrenjosur thellë në tokën e Gadishullit Ballkanik, qindra vjet para se sllavi i parë të kalonte Danubin, dhe nëse serbët dhe bullgarët kanë fituar një të drejtë mbi tokat nga të cilat kanë dëbuar fiset e lashta, atëherë të paktën këta banorë të hershëm e kanë justifikuar pretendimin e tyre mbi shkëmbinjtë dhe bregun, nga të cilët asnjë armik – sllav, bullgar ose turk – nuk ka mundur t'i zhvendosë. /Telegrafi/

[1] Nga: The Fortnightly Review, Londër, maj 1913. Ribotuar nga Qendra për Studime Shqiptare, Londër, tetor 2000.

Europa duhet të hyjë në “gjendje lufte”, ndërsa Rusia lufton në Ukrainë

“Është jetike të shfrytëzojmë këtë dritare mundësie, ndërsa Rusia është e zhytur në konflikt në Ukrainë, për të forcuar krahun verior të NATO-s”, paralajmëron ministri suedez i mbrojtjes, Pål Jonson.

Sipas tij, Europa ka vetëm një hapësirë të ngushtë kohe për t’u përgatitur për një konflikt të ri përgjatë kufirit të saj verior me Rusinë. Brenda dy deri në pesë vjetësh, forcat e stërvitura në betejë dhe industria e armatimeve në gjendje lufte mund t’i japin Vladimir Putin mundësinë të nisë një pushtim të kufizuar në rajonin nordik-baltik.

“Rusia po fiton përvoja në fushëbetje, veçanërisht në luftën elektronike, goditjet në distanca të gjata dhe përdorimin e dronëve,” tha Jonson në një intervistë për The Telegraph në kuadër të samitit të mbrojtjes në Pragë. “Po rrit në mënyrë drastike prodhimin për mbrojtjen dhe ka treguar vazhdimisht gatishmëri për të marrë rreziqe të mëdha politike

dhe ushtarake.”

Një situatë gjithnjë e më shqetësuese

Rusia pritet të zhvillojë këtë javë stërvitje ushtarake në Bjellorusi – përfshirë edhe manovra me armë bërthamore dhe raketa hipersonike Oreshnik – vetëm pak më shumë se 100 kilometra nga Lituania dhe Letonia. Manovra të ngjashme në vitin

2021 shërbyen si mbulesë për grumbullimin ushtarak që kulmoi me pushtimin e plotë të Ukrainës pesë muaj më vonë. Në të njëjtën kohë, Rusia po zgjeron bazat dhe praninë ushtarake përgjatë kufirit me Finlandën, po forcon rajonin e Kaliningradit dhe po kryen sulme sabotazhi ndaj kabllove nënujore të telekomunikacionit dhe energjisë që lidhin Skandinavinë me shtetet baltike.

Reagimi i NATO-s dhe dilemat e saj

Përballë kësaj “lufte hibride”, vendet e Baltikut dhe Polonia po shpenzojnë për mbrojtje përqindjen më të lartë të PBB-së brenda NATO-s. Suedia po e çon shpenzimin ushtarak në 3.5% të PBB-së deri në vitin 2030, ndërsa Finlanda po shkurton buxhetet e mirëqenies për të përballuar rritjen e investimeve në ushtri. Në janar, NATO nisi operacionin Baltic Sentry, për të parandaluar sabotimin e infrastrukturës kritike. Rasti më i bujshëm erdhi më 26 dhjetor, kur rojet bregdetare finlandeze kapën cisternën ruse Eagle S, e dyshuar për spiunazh dhe dëmtim kabllosh nënujore. Procesi gjyqësor ndaj ekuipazhit është ende në zhvillim, me prokurorët që kërkojnë dënime të ashpra për të dërguar mesazhin e parandalimit. Megjithatë, kufizimet

buxhetore e kërcënojnë tashmë misionin: po shqyrtohet kalimi nga patrullat detare tek përdorimi i dronëve, çka do ta bënte të vështirë ndërhyrjen direkte, si ajo kundër Eagle S.

Frika nga një sinjal i gabuar

Në këtë moment kritik, diplomatë europianë shprehin shqetësimin se çdo tërheqje amerikane nga krahët lindorë të NATO-s – e diskutuar nga administrata Trump, e cila po shqyrton edhe uljen e numrit të trupave në Baltik – do t’i jepte Putin përshtypjen se Aleanca po dobësohet. “Putin po vëzhgon,” tha një zyrtar europian. “Nëse Baltic Sentry dobësohet, ose nëse Uashingtoni jep përshtypjen se po distancohet, ai mund të mendojë se ia vlen ta vërë në provë NATO-n. Në vend që ta parandalojmë, rrezikojmë ta inkurajojmë.” / bota.al

Mënyra e gabuar për të bërë diplomaci me Rusinë

Çfarë mund të mësojë Trumpi nga Reagani

Celeste A. WALLANDER

Samitet mes krerëve të shteteve janë lojëra të rrezikshme për të arritur zgjidhje të mëdha. Zakonisht gjykohen nëse ndihmojnë për të zgjidhur një problem të pazgjidhshëm ndërkombëtar. Por ndonjëherë, ndikimi i tyre më i madh është tek qëndrimi politik i brendshëm, i njërës ose të dy pjesëmarrësve. Dhe samiti i Presidentit amerikan Donald Trump muajin e kaluar në Alaskë me Presidentin rus Vladimir Putin ishte i këtij lloji: e forcoi Putinin dhe, duke bërë këtë, zgjati si luftën në Ukrainë, ashtu edhe pushtetin e tij. Takimi në Anchorage ka ngjashmëri me samitin e vitit 1986 mes Presidentit Ronald Reagan dhe udhëheqësit sovjetik Mikhail Gorbaçov në Reykjavik, Islandë. Atëherë, ashtu si edhe tani, një lider amerikan dhe një rus u takuan për të zgjidhur një sfidë të madhe të politikës së jashtme – në 1986 për të ndaluar garën bërthamore, dhe muajin e kaluar për të ndaluar luftën në Ukrainë. Në të dy rastet, ata

dështuan. Por pasojat ishin krejt të ndryshme.

Për Gorbaçovin, samiti në Islandë përshpejtoi fundin e vendit të tij. Ai u kthye në Kremlin i dobësuar nga dështimi në ndaljen e programit të Reaganit për mbrojtjen strategjike dhe vendimet e tij më pas hapën rrugën për shpërbërjen e Bashkimit Sovjetik, pesë vjet më vonë. Për Putinin, ndodhi e kundërta. Trumpi e priti me tapetin e kuq dhe foli me superlativa për marrëdhënien e tyre “fantastike”. Putini nuk bëri asnjë lëshim, ndërsa Trumpi ia kaloi përgjegjësinë Ukrainës: “Tani është në dorën e Presidentit Zelensky ta përfundojë,” tha ai për Fox News.

Putini doli fitimtar. Sipas një sondazhi të fundit të kompanisë së pavarur ruse Levada, 79% e rusëve e panë samitin si sukses për Putinin dhe mbi gjysma u bënë më optimistë për përmirësimin e marrëdhënieve me SHBA. Media ruse nuk kishte nevojë për propagandë të rreme: mjaftoi të transmetonte eventin dhe komentet perëndimore për

fitoren e Putinit. Kështu, i forcuar, ai mund ta vazhdojë luftën në Ukrainë për aq kohë sa të jetë e nevojshme, që të fitojë sipas kushteve të tij. Kur Gorbaçovi u zgjodh Sekretar i Përgjithshëm në vitin 1985, Bashkimi Sovjetik ishte në krizë: ushtria e bllokuar në Afganistan, ekonomia e dobësuar nga planifikimi qendror, korrupsion dhe mungesa të mëdha. Ai premtoi reforma pa ndryshuar sistemin, duke synuar më shumë produktivitet dhe kursime. Një pjesë e planit ishte afrimi me Perëndimin për të ulur shpenzimet ushtarake.

Por samiti në Islandë dështoi. Reagani refuzoi të hiqte dorë nga Iniciativa e Mbrojtjes Strategjike dhe Gorbaçovi u kthye në Moskë i zbuluar para një Politbyroje të ndarë. Në fund, ai u mbështet te reformistët dhe firmosi traktatin INF me Reagan, por ndryshimet e tij e shkatërruan sistemin sovjetik pa krijuar një të ri funksional. Vitet që pasuan sollën uri, trazira dhe në fund shpërbërjen e Bashkimit Sovjetik në dhjetor 1991. Rusia e Putinit nuk është Bashkimi Sovjetik i Gorbaçovit. Nuk ka Politbyro që e kontrollon. Ai sundon si

autokrat personalist, ku elitat varen plotësisht nga besnikëria ndaj tij. Deri tani, ka menaxhuar mirë rreziqet: ekonomia nuk u shemb nën peshën e sanksioneve, madje u rrit mbi 4% vitin e kaluar falë shpenzimeve ushtarake. Papunësia është e ulët, konsumi i lartë, kredia e disponueshme. Por inflacioni është i madh – gati 10% në 2024 dhe mbi 8% këtë vit.

Sanksionet kufizojnë tregtinë, investimet dhe teknologjinë; nafta shitet me zbritje në Kinë dhe Indi. Për të rekrutuar ushtarë, shteti ofron bonuse të mëdha dhe paga të larta, duke shkaktuar mungesë fuqie punëtore dhe inflacion. Megjithatë, samiti në Alaskë i dha Putinit frymëmarrje. Ai nuk fitoi marrëveshje ekonomike, por fitoi legjitimitet: doli nga izolimi, shmangu sanksione të reja për naftën, dhe forcoi narrativën se Rusia ka “shqetësime legjitime” për sigurinë europiane. Trumpi nuk e kundërshtoi këtë narrativë. Përkundrazi, duket se e pranoi që Moska të ketë fjalën e saj mbi integritetin territorial të Ukrainës. / Foreign Affairs – Bota.al

Veton ZYMBERI, redaktor i sportit

Rrahmani mungon ndaj Fiorentinës, në pikëpyetje ndaj Cityt

Napoli ka dalë së fundmi me një njoftim zyrtar për rezultatin e ekzaminimeve mjekësore për Amir Rrahmanin. Mbrojtësi i Kosovës ka pësuar një dëmtim të

shkallës së ulët në bicepsin femoral të kofshës së djathtë, një lajm i keq për trajnerin Antonio Conte. Rrahmani nuk do të jetë i gatshëm për sfidën e fundjavës

kundër Fiorentinës, ndërsa rrezikon të mungojë edhe në ndeshjen e Ligës së Kampionëve ndaj Manchester Cityt. Objektivi i tij është rikthimi më 22 shtator,

në takimin e kampionatit kundër Pisës. Mbrojtësi “dardan” u lëndua gjatë përballjes Kosovë - Zvicër dhe në marrëveshje me stafin mjekësor të Napolit

vendosi të kthehej menjëherë në Itali për ta shmangur përkeqësimin e gjendjes. Ai ka nisur tashmë procesin e rehabilitimit.

KOSOVA ANKOHET NË UEFA PËR SHKAK TË SPANJËS

“Epoka e re”

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Federata e Futbollit e Kosovës (FFK) ka dorëzuar një notë proteste zyrtare ndaj Federatës Spanjolle të Futbollit (RFEF) dhe UEFA-s pas mënyrës së trajtimit të Kosovës si “territori i Kosovës” në komunikimet zyrtare për ndeshjen kualifikuese të Evropianit 2027, Kosovë - Spanjë (U21). Në një letër drejtuar presidentit të UEFA-s, Aleksandër Çeferin, dhe presidentit të RFEF-së, Rafael Louzan, presidenti i FFK-së, Agim Ademi, e ka cilësuar të papranueshme referimin që Federata Spanjolle i ka bërë Kosovës si “territori i Kosovës”. “Në këtë periudhë të ngarkuar, do të preferoja të adresoja çështje më konstruktive dhe më vizionare që lidhen me të ardhmen e futbollit evropian. Mirëpo, fatkeqësisht, sërish jam i detyruar të ngre një problem që vazhdon të dëmtojë përfaqësimin tonë në garat evropiane, e që lidhet me mënyrën se si disa federata anëtare trajtojnë ekipet tona kombëtare. Rasti i fundit ka të bëjë me Federatën e Futbollit të Spanjës (RFEF), e cila në kanalet e saj zyrtare në rrjetet sociale i është referuar Kosovës si ‘Territori i Kosovës’. Një qasje e tillë e mohon sovranitetin e Kosovës, e cila është shtet i pavarur dhe i përfaqësuar nga Federata e Futbollit të Kosovës, anëtare e barabartë dhe e plotë e UEFA-s, ashtu siç është edhe vetë RFEF”, thuhet në letër të presidentit Ademi. Numri një i FFK-së vuri theksin se kjo nuk është hera e parë që pala spanjolle bën gjerë të tilla. “Për fat të keq, nuk është hera e parë që përballemi me një sjellje të tillë nga Federata e Futbollit të Spanjës dhe ne e konsiderojmë këtë plotësisht të papranueshme. UEFA

qëndron mbi vlera si uniteti, respekti dhe barazia ndërmjet të gjithë anëtarëve të saj, prandaj këto parime duhet të respektohen jo vetëm në veprime, por edhe në fjalë, nga çdo federatë anëtare. Prandaj, kërkojmë nga UEFA një reagim të qartë dhe të menjëhershëm për këtë çështje, si dhe një korrigjim publik dhe pranim zyrtar nga Federata e Futbollit të Spanjës, duke e pranuar se veprimet e tyre ishin të papërshtatshme dhe në kundërshtim me parimet themelore të UEFA-s”, thuhet në letër të Ademit. Presidenti i FFK-së beson se Federata e Futbollit e Kosovës do të vazhdojë të trajtohet si një anëtare e barabartë e UEFA-s jo vetëm nga vetë UEFA, por edhe nga të gjitha federatat e tjera kombëtare. “Ju falënderoj sinqerisht për vëmendjen ndaj këtij problemi serioz dhe presim veprime të shpejta në mbështetje të kësaj çështjeje”, përfundon letra e Ademit. Lidhur me veprimin e Spanjës ka reaguar edhe zëvendësministri i Sportit në detyrë, Daulina Osmani. “Kosova shkëlqeu në

fushë përballë Suedisë. Fitore e madhe kjo që e vendosi shtetin tonë në pedestal të respektit të futbollit ndërkombëtar. Sot, për fat të keq, në vend që ky sukses të respektohet, Federata e Futbollit të Spanjës iu referua Republikës së Kosovës si ‘territor’. Krejt kjo në kuadër të ndeshjes së sotme që zhvillohet ndërmjet Kosovës dhe Spanjës në U21. Kjo qasje e përsëritur, përveçse e papranueshme, mbetet e pashpjegueshme në botën e sportit. Kosova është shtet sovran dhe FFK është e barabartë në familjen evropiane dhe botërore të futbollit. Mohimi i kësaj të vërtete cenon frymën e lojës së ndershme dhe parimet e barazisë e respektit që UEFA e FIFA i mbrojnë dhe promovojnë. Është e domosdoshme që strukturat përkatëse të reagojnë me seriozitet dhe të garantojnë respektin institucional ndaj Kosovës, ashtu siç i takon çdo shteti anëtar. Fitoret tona në fushë dhe dinjiteti ynë jashtë saj janë përgjigjja më e fortë ndaj çdo padrejtësie”, ka shkruar Osmani.

Shkurt

FBK-ja shtyn afatin për procesin e licencimit të klubeve

Federata e Basketbollit e Kosovës (FBK) ka njoftuar se klubet pjesëmarrëse në garat e edicionit 2025/26 do të kenë një afat shtesë për ta kompletuar procesin e licencimit. Në mbledhjen e mbajtur më 8 shtator 2025, Bordi i FBK-së ka shqyrtuar raportin e sekretares së përgjithshme dhe ka konstatuar se një pjesë e klubeve nuk kanë aplikuar fare, ndërsa shumë të tjera kanë dorëzuar dokumentacion të paplotë, ndonëse janë njoftuar me kohë dhe disa herë rreth afatëve dhe kërkesave të licencimit. Duke marrë parasysh këtë situatë, Bordi ka vendosur që afati për aplikim dhe plotësim të dokumentacionit të zgjatet deri më 15 shtator 2025 (e hënë). Pas këtij afati nuk do të pranohet asnjë aplikim apo dokument shtesë nga klubet.

Endrit Syla diplomon në MEMOS

Drejtori i financave në KOK, Endrit Syla, ka përfunduar me sukses programin MEMOS (Masteri Ekzekutiv në Menaxhimin e Organizatave Sportive), duke mbrojtur temën e masterit: “Praktikat financiare në Komitetet Olimpikë Kombëtare: Një studim krahasues për Komitetin Olimpik të Kosovës”. Ceremonia e diplomimit u mbajt në Muzeun Olimpik në Lozanë të Zvicrës, në prani të presidentes së Komitetit Olimpik Ndërkombëtar, Kirsty Coventry dhe përfaqësuesve tjerë të sportit ndërkombëtar. Ky është një hap i rëndësishëm për ngritjen profesionale të stafit të KOK-ut dhe forcimin e kapaciteteve të organizatës sonë. MEMOS është program ndërkombëtar i mbështetur nga Komiteti Olimpik Ndërkombëtar, i cili u ofron profesionistëve të sportit njohuri të avancuara në menaxhimin e organizatave sportive.

Foda: Ndeshja më e mirë me Kosovën

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Fitorja e Kosovës ndaj Suedisë ishte padyshim një prej rezultateve më të mira në historinë e përfaqësueses dardane. Një sukses ndaj një skuadre yjesh siç është përfaqësuesja suedeze, mbi të gjitha një fitore që ndez ëndrrën për botëror, një ëndërr që pakkush e mendon se mund të bëhet realitet, por performanca e skuadrës së teknikut Foda të hënën në “Fadil Vokrri”, konfirmoi shpirtin

luftarak dhe karakterin që kjo skuadër ka. Vetë tekniku gjerman u shpreh mjaft i kënaqur: “Jam shumë krenar me skuadrën në përgjithësi. Lojtarët kanë luftuar gjatë 90 minutave ndaj një kombëtare me lojtarë me shumë kualitet si Suedia. U thashë lojtarëve pas Zvicrës që ndaj Suedisë kemi mundësi të reja për t’i marrë tri pikë. Gjithë Kosova mund të jetë krenare sot për atë çka skuadra tregoi sot. E kishim planifikuar që të dilnim

shpejt me kundërsulme. Posaçërisht me Albion Rrahmanin. E kishim planifikuar që mund të shkonim drejt golit në atë mënyrë”. I pyetur nëse kjo ishte ndeshja më e mirë e Fodës në drejtimin e Kosovës, tekniku u përgjigj: “Kjo ishte ndeshja më e mirë e Kosovës nën drejtimin tim. Kjo ishte loja më e vështirë ndaj një skuadre si Suedia, me lojtarë si Isak, Elagan, Gyokeres. Mund të fitonim edhe 3 me 0 ose 4 me 0”.

Zhegrova mund të debutojë kundër Interit

Torino, 9 shtator - Sulmuesi i Juventusit, Francisco Conceicao, është tërhequr nga kombëtarja e Portugalisë për shkak të një lëndimi muskolor, duke vënë në dyshim pjesëmarrjen në “Derby d’Italia” kundër Interit këtë fundjavë. Federata Portugeze e Futbollit konfirmoi se 22-vjeçari u largua

nga kampi stërvitor në Budapest pas shqetësimeve muskulore dhe është përjashtuar nga ndeshja kualifikuese e Kupës së Botës ndaj Hungarisë. Ai do të kthehet në Torino për kontrollë të mëtejshme mjekësore. Conceicao ka qenë titullar në të dyja ndeshjet e para të

Juventusit në Serinë A, duke ndihmuar skuadrën të marrë fitore ndaj Parmës dhe Genoas. Ai ka luajtur si sulmues krah, përkrah Kenan Yildizit në sistemin e trajnerit Igor Tudor prej 3-4-3. Nëse ai nuk rikuperohet në kohë, alternativa për Tudor mund të jenë Edon Zhegrova ose mesfushori Teun

Koopmeiners, varësisht nga zgjedhja taktike e teknikut kroat. Zhegrova ka qëndruar në Torino për t’u përgatitur sa më mirë për ndeshjen ndaj Interit dhe ai mund të luajë tashmë startues para tifozëve Bianconero në “Allianz Stadium”. Ndeshja në mes të Juventusit dhe Interit zhvillohet të shtunën mbrëma

në Torino dhe pritet të jetë një nga duelet më të zjarrta të sezonit në Serinë A.

Galatasaray synon transferimin e Muriqit, Rashica nuk largohet nga Beshiktashi

“Epoka e re”

STAMBOLL, 9 SHTATOR - Reprezentuesi i Kosovës, Vedat Muriqi, që është aktualisht pjesë e Mallorcas në Ligën 1, ka përfunduar në radarin e kampionit turk Galatasaray. Me Victor Osimhen të lënduar dhe Mauro Icardin ende të paafte për të luajtur 90 minuta, transferimi i një sulmuesi të ri është bërë temë diskutimi për Galatasarayn. Sipas një raporti në “Radyospor”, kampioni turk mund të bëjë një lëvizje për sulmuesin nga Prizreni, Vedat Muriqi. Agjenti Tahsin Koca, i cili ka kontakte të ngushta me klubet evropiane, zbuloi këtë informacion. “Galatasaray mund të nënshkruajë një qendërsulmues që e njeh mirë Superligën. E mësona këtë gjatë negociatave të transferimeve. Ata duan Vedat Muriqin në huazim, me mundësi blerjeje. Është një lëvizje logjike dhe e realizueshme”, ka thënë fillimisht Koca. “Mallorca tashmë ka katër qendërsulmues. Juventus i ofroi Milikun Galatasarayt, por bordi e refuzoi atë sepse është i lënduar.

Keinan nga Udinese u ofrua gjithashtu, por ai nuk e njeh ligën. Ai, gjithashtu, ka një pasaportë britanike”. “Mendoj se Banza, lojtari i Bragës që luajti si huazim te Trabzonspori sezonin e kaluar, është gjithashtu në agjendë. Nëse Muriqi nuk është i disponueshëm, Banza do të ishte një qendërsulmues rezervë ideal”, përfundoi agjenti. Ndërsa futbolli tjetër i Kosovës, Milot Rashica, edhe përkundër spekulimeve për një largim të mundshëm gjatë verës, do të vazhdojë të jetë pjesë e Beshiktashit edhe për sezonin 2025/26. Kështu kanë raportuar mediet sportive turke të martën, duke bërë me dije se drejtuesit e klubit kanë vendosur ta mbajnë futbollistin e Kosovës në skuadër.

Rashica, i cili ishte përfshirë në listën e lojtarëve të mundshëm për transferim, nuk bënte pjesë fillimisht në planet afatgjatë të klubit nga Stambolli. Megjithatë, pas analizimit të kushteve të kontratës së tij, drejtuesit e Beshiktashit kanë ndryshuar qëndrim dhe kanë vendosur që ta mbajnë sulmuesin anësor në skuadër. Beshiktashi kishte vendosur një çmim minimal prej 10 milionë eurosh për kartonin e Rashicës, ndërsa interesim për të kishin shprehur disa klube nga Turqia, Italia, Gjermania dhe Greqia. 29-vjeçari ka kontratë me Beshiktashin deri në vitin 2027, pasi iu bashkua klubit në vitin 2023. Në sezonin aktual ai ka regjistruar katër paraqitje dhe një gol të shënuar.

Dy përfaqësuese të FBK-së në FIBA EuroBasket 2025

PRISHTINË, 9 SHTATOR - Federata e Basketbollit e Kosovës shënon edhe një arritje të rëndësishme ndërkombëtare, duke pasur dy përfaqësuese në një nga ngjarjet më prestigjioze të FIBA-s. Artina Hasani (Menaxhere e Eventeve) dhe Rrezarta Kqiku (Asistente Ekzekutive) ishin pjesë e stafit të Komitetit Organizativ Lokal në FIBA EuroBasket 2025 - Pre-Qualifiers, të mbajtur në Limassol, Qipro. Kontributi i tyre në organizimin dhe mbarëvajtjen e ndeshjeve dëshmon profesionalizmin, përkushtimin dhe vizionin e stafit të FBK-së, duke treguar se Kosova ka kapacitete dhe njerëz që mund të kontribuojnë në ngjarjet më të

larta të basketbollit evropian. Kjo përvojë është një hap i madh jo vetëm për zhvillimin personal të tyre, por edhe për praninë e Kosovës në arenën ndërkombëtare të basketbollit. Ato u shprehën njëzëri me krenari për faqen e FBK-së: “Të jesh pjesë

e stafit të LOC në EuroBasket është një privilegj i madh, por edhe një përgjegjësi e veçantë. Kemi mësuar shumë nga kjo përvojë dhe jemi të bindura se mësimet e fituara do t’i reflektojmë edhe në organizimet tona në të ardhmen. Shpresa jonë është që një ditë edhe Kosova ta ketë mundësinë të organizojë një grup të EuroBasket-it”. Eventi në Qipro ka mirëpritur kombëtares gjigante të basketbollit si Greqia, Spanja, Italia, Bosnja dhe nikoqirët nga Qipro, duke e bërë përvojën edhe më të veçantë. Ky është një kapitull i ri i suksesit për basketbollin e Kosovës, që vazhdon ta rrisë emrin e Kosovës në skenën ndërkombëtare.

SHKURT

Andi Zeqiri, lojtari më i ri i Widzew Lodz

Widzew Lodz ka treguar qartë besimin që ka për futbollistët shqiptarë. Ishte Juljan Shehu i pari që ua hapi rrugën edhe të tjerëve. Më pas u transferuan Dion Gallapeni dhe Lindon Selahi duke shtuar forcat në mbrojtje dhe mesfushë. Së fundmi është zyrtarizuar kalimi i Andi Zeqirit. Tashmë të gjithë repartet kanë lojtarë shqiptarë. Zeqiri u afrua nga Genk, i cili përfitoi dy milionë euro. Kontrata ndërkohë u firmos e vlefshme deri në vitin 2029. Widzew Lodz nuk e ka nisur si duhet kampionatin, pasi numëron 7 pikë pas 7 javësh të luajtura.

Verstappen: Për herë të parë ndjeva mbështetjen e tifozëve në Monza

Në pistën e Monzas erdhi fitorja e tretë e sezonit për Max Verstappen, e 66-ta në karrierën e tij. Duket se Italia i ka sjellë fat kampionit të botës në Formula 1, pasi ai triumfoi edhe në pistën e Imolas 112 ditë më parë. Një fitore e merituar, me një diferencë të madhe ndaj McLarenit, duke rikthyer buzëqeshjen te piloti holandez. “U nisa i pari dhe ne kishim ritmin për të zbatuar strategjinë tonë”, ka deklaruar Verstappen. “Makina ishte e jashtëzakonshme dhe shpresoj që të ketë këtë ritëm deri në fund. Për fat, gjithçka shkoi mirë dhe jam i kënaqur, pasi tregon se puna që po bëhet është ajo e duhura”, ka shtuar piloti holandez. Duke folur për mbështetjen e tifozëve të Ferrarit në këtë garë, ai ka deklaruar: “Është hera e parë që kam ndier kaq shumë mbështetje nga fansat. Dy herët e tjera që kam fituar, kam mposhtur një Ferrari...”.

Mourinho mund të emërohet trajner i Nottingham Forestit

Klubi i Premierë Ligës, Nottingham Forest, është ndarë me trajnerin Nuno Espirito Santo. Ky klub ka bërë me dije se ka nisur procesi i përzgjedhjes së trajnerit të ri. Sipas raportimeve të “talkSPORT”, një nga emrat më të përfolur si pasues i mundshëm i Espirito Santo është Jose Mourinho. Ish-trajneri i njohur, i cili së fundmi ishte në krye të Fenerbahçes, pritet të jetë në fokusin e drejtuesve të Forest për bisedime të mundshme. Mourinho, i cili ka një karrierë të pasur në futbollin anglez, ka drejtuar më parë klube të mëdha si Chelsea, Manchester United dhe Tottenham Hotspur. Përvoja dhe profili i tij e bëjnë atë një kandidat tërheqës për klubin që synon të rikthehet në stabilitet dhe rezultate pozitive në sezonin e ardhshëm. Nottingham Foresti pritet të bëjë publik emrin e trajnerit të ri në ditët në vijim.

Gattuso: Tetë ditë të pabesueshme

Dy ndeshje gjashtë pikë të plota. Italia me Gennaro Gattuson në stol është rikthyer të fitojë. Për momentin kjo është gjëja më e rëndësishme, por sfida e fundit ndaj Izraelit nxori në pah një

problem madhor, 4 gola të pësuar në një ndeshje të vetme janë shumë për përfaqësuese si Italia, historia e së cilës është e lidhur ngushtë me një mbrojtje “bunker”. Lajmi i shkëlqyer është

fakti që reparti ofensivë po funksionon në mënyrë të përkryer. 10 gola të shënuara në 2 ndeshje janë shifra fantastike. Si gjithnjë unik në reagimin e tij, edhe këtë herë, pas Izraelit,

Gattuso foli ashtu siç di, me zemër: “Nuk ishim brilantë, por qëndron. Ishte vetëm ndeshja e dytë. Duhet të përmirësohemi pas kësaj fitoreje thelbësore. Jemi të çmendur. Pësuan gola

absurd. Jemi shumë të preکشëm. Gjithsesi, ekipi tregoi zemër dhe dëshirë për të reaguar. Këto kanë qenë tetë ditë të pabesueshme. Falënderoj djemtë!”.

NJOFTIM

Njoftojmë të gjithë klientët se Shoqëria me Përgjegjësi të Kufizuar “RETRO 02 Rent a Car” SH.P.K. me seli në Mitrovicë, ka marrë vendim të shuajë biznesin me nrb. 812180305 dhe ka caktuar likuidatorin për zhvillimin e procedurës së Likuidimit. Njoftohen të gjithë klientët që kanë raporte Kreditorë - Debitorë në këtë korporatë që të paraqiten në afatin 30 ditor nga data e shpalljes në gazetë.

OBAVESTENJE

Obavestavanje se svi klienti da drustvo sa “RETRO 02 Rent a Car” D.O.O. Mitrovicë donelo odluku o prestani rada sa nrb. 812180305 ujedno imenovao Likvidatora o sprovođenju postupka likvidacije. Obavestavaju se svi klienti koji imaju obaveze i potraživanja u navedenoj firmi, da se jave u roku od 30 dana od dana objavljivanja o novine.

ANNOUNCEMENT

We inform all customers that the limited liability “RETRO 02 Rent a Car” L.L.C. with headquarters Mitrovicë, has come to the decision to quit its business: 812180305 the company has appointed a liquidator who is going to oversee the liquidator process. All clients who have the mortgage – mortgage accounts in this company are kindly request to show up within 30 days starting from the day of newspaper announcement- publication.

Gjej PUNË

- Lajme nga tregu i punes
- Shërbime shkrimi

Gjej Punë ofron shërbime drejtë përgaditjes së:

- CV-së
- Letrën Motivuese
- Parapregaditje për intervistë

facebook

www.facebook.com/gjeipuneshejte

RESTAURANT

SWISS

TAVERNA

Tel: +377 45 400 156 +386 49 848 553

PRISHTINË

Lume's Details
Estetik & Depilim

044 900 978 | 045 681 898
Sallon Depilimi Lume's Details
lumesdetails
Mbresa Teatrit, 4 Lullat, Rr. Bajram Kelmendi

>> SHPALLJE TË VOGLA <<

- Dafina (Muhamed) Xhemajli shpall të pavlefshme Diplomën e Fakultetit të Shkencave të Aplikuara në Ferizaj.

- Sevdije Sadiku shpall të pavlefshme Vendimin e Ministrisë së Arsimit me titull “Doktor i Shkencave të Edukimit” me nr. 216-173.

- Medina Morina shpall të pavlefshme dëftesën e kl. X shmgj “Remzi Ademaj” Prizren.

- Lëshoj banesën me qira ne lagjen Bregu i Diellit 2 te banesat e bardha, afër Shkollës Iliria banesa është dy dhomshe e mobiluar komplet, për info lajmërohuni në tel: 044/262-940 dhe 049/ 737-867.

- Lëshoj banesën me qira, e cila gjendet prapa AAK-së, me kushte të volitshme dhe po ashtu me çmim të volitshëm. Për informata më të hollësishme na kontaktoni në numrin e telefonit: 044-162-783.

- Lëshohet banesa me qira ne qendër të Prishtinës afër Sheshit Zahir Pajaziti, banesa është dy dhomshe e mobiluar, lëshohet me qira prej 1 qershori deri me 1 gusht (dy muaj), çmimi sipas marrëveshjes. Për informata në tel. 044/171-328.

- Lëshoj banesën e re me qera në qendër prapa teatrit Kombëtar, me sipërfaqe prej: 60 m2. Banesa ka një dhomë gjumi, sallon dhe kuzhinë. Ka të gjitha pajisjet. Çmimi: 300 €uro. Banesa lëshohet për afate të gjata dhe të shkurtra. Informata në tel: 049\44-888-801 (viber)

- Lëshoj banesë me qira, penthouse. Banesa gjendet te Rrethi i Veternikut në Prishtinë. Banesa ka 150 m2, dhe ka 3 dhoma, dy banjo, 2 garazha si dhe shpajz. Për info mund të na kontaktoni në këtë nume të tel: 049-440-466.

- Lëshoj banesën një dhomshe me qira , ne lagjen Dardania afër Postës Kryesore (posta e Madhe) Kroj i Bardhe, banesa është e mobiluar tërësisht. Për informata lajmërohuni në tel: 044/558-894 Prishtinë.

- Lëshoj me qira banesën e mobiluar te salloni i mobileve "ALBED" në Fushë Kosovë. Banesa i ka 65 metra katrorë dhe është e gatshme për banim. Më shumë informata në: 044/706-079.

ROYAL CROWN

RC
cola

ANNOUNCING THE 2017 QUALITY & SALES AWARDS

Quality & Sales Award Recipients

[Listed in alphabetical order]

- ★ ARC Refreshments Corporation- Antipolo **Philippines**, Quality
- ★ Embotelladora Central S.A **Paraguay**, Quality
- ★ Fabrica de Bebidas Gaseosas Salvavidas S.A. **Guatemala**, Quality
- ★ Fluidi Sh.p.k. **Kosovo**, Quality
- ★ Indústria e Comércio de Bebidas Funada Ltda **Brazil**, Quality
- ★ Interbrand S.A.L. **Lebanon**, Sales
- ★ Kofola ČeskoSlovensko a.s. **Czech Republic**, Quality
- ★ Obi Zulol CJSC **Tajikistan**, Quality
- ★ Partex Sales sales Beverages Ltd. **Bangladesh**, Quality
- ★ Soft Drinks Georgia **Georgia**, Sales

Columbus, Georgia, USA
Since 1906

Columbus, Georgia, USA
Since 1906 0.5L

MEKA
HALAL FOOD

TRADITË QË NGA 1992

